

370.76

๕๙๕๖๓

๖.๖

ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน  
ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

สุวิมล จิณธนพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

166569

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอน ได้พิจารณา  
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร  
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอน

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

## ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่ง ตั้งแต่เริ่มแรกจนสำเร็จจากบุคคลสองท่าน ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ทั้งสองท่านได้แก่ รองศาสตราจารย์ ทวีบูรณ์ หอมเย็น ในฐานะประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมบูรณ์ อุปถัมภ์ ในฐานะกรรมการที่ปรึกษา อีกท่านหนึ่งซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา ทิยะสุวรรณ ในฐานะกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญของการวิจัยนี้ อันเป็นผลให้กระบวนการวิจัยสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นบรรลุผลด้วยดี และขอขอบคุณสำหรับกำลังใจจากเพื่อน ๆ วิชาเอกการบริหารการศึกษารุ่น 12 ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ซึ่งคอยให้ความห่วงใย ติดตามข่าวความก้าวหน้าของปริญญานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ ขอขอบคุณอาจารย์ธีรพล จินตชนพงษ์ ผู้ซึ่งให้ความห่วงใย ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุวิมล จินตชนพงษ์

## สารบัญ

บทที่

หน้า

|   |                                                               |    |
|---|---------------------------------------------------------------|----|
| 1 | บทนำ .....                                                    | 1  |
|   | ภูมิหลัง .....                                                | 1  |
|   | ความหมายของการศึกษาค้นคว้า .....                              | 4  |
|   | ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า .....                             | 5  |
|   | ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า .....                                | 5  |
|   | นิยามศัพท์เฉพาะ .....                                         | 7  |
| 2 | เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....                          | 10 |
|   | หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน .....                             | 13 |
|   | งานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา .....                       | 16 |
|   | การบริหารงานด้านวิชาการ .....                                 | 16 |
|   | การบริหารงานบุคคล .....                                       | 20 |
|   | การบริหารงานธุรการ .....                                      | 22 |
|   | การบริหารงานอาคารสถานที่ .....                                | 27 |
|   | การบริหารงานกิจการนักเรียน .....                              | 31 |
|   | การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ<br>ชุมชน ..... | 35 |
|   | งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....                                   | 38 |
|   | งานวิจัยภายในประเทศ .....                                     | 38 |
|   | งานวิจัยในต่างประเทศ .....                                    | 40 |
|   | สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า .....                               | 45 |

|   |                                                     |    |
|---|-----------------------------------------------------|----|
| 3 | วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า .....                     | 46 |
|   | ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา .....       | 46 |
|   | เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล .....             | 48 |
|   | การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ..... | 49 |
|   | การเก็บรวบรวมข้อมูล .....                           | 50 |
|   | การจัดกระทำข้อมูล .....                             | 51 |
|   | การวิเคราะห์ข้อมูล .....                            | 51 |
|   | สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....               | 52 |
| 4 | ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....                          | 56 |
|   | สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....           | 56 |
|   | ลำดับขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล .....                   | 56 |
|   | ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....                          | 57 |
|   | ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหาร        |    |
|   | โรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา             |    |
|   | สายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน          |    |
|   | ที่มีมาตรฐานต่างกัน .....                           | 57 |
|   | ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการความรู้ทาง  |    |
|   | การบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน ตามทัศนะของ           |    |
|   | ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ       |    |
|   | ที่มีวุฒิค่ากว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชน |    |
|   | ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือ      |    |
|   | สูงกว่าขึ้นไป .....                                 | 83 |

|            |                                                                                                                                                                                   |     |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| ตอนที่ 3   | เปรียบเทียบความถูกต้องการความรู้ทางการบริหาร<br>โรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสาย<br>สามัญในงานแต่ละด้าน ความทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน<br>เอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน ..... | 85  |
| ตอนที่ 4   | วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ....                                                                                                                                          | 93  |
| 5          | สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....                                                                                                                                              | 95  |
|            | ความมุ่งหมายของการศึกษา .....                                                                                                                                                     | 95  |
|            | กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา .....                                                                                                                                               | 95  |
|            | เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล .....                                                                                                                                           | 96  |
|            | การวิเคราะห์ข้อมูล .....                                                                                                                                                          | 96  |
|            | ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....                                                                                                                                                        | 97  |
|            | อภิปรายผลการศึกษา .....                                                                                                                                                           | 110 |
|            | ข้อเสนอแนะ .....                                                                                                                                                                  | 119 |
|            | ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป .....                                                                                                                                          | 121 |
| บรรณานุกรม | .....                                                                                                                                                                             | 122 |
| ภาคผนวก    | .....                                                                                                                                                                             | 130 |

## บัญชีตาราง

| ตาราง                                                                                                                                                                                                                             | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานโรงเรียน .....                                                                                                                                                                            | 47   |
| 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม<br>มาตรฐานโรงเรียน .....                                                                                                                                              | 50   |
| 3 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน<br>เอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่ง<br>ปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ .....     | 53   |
| 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารงานบุคคล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน<br>เอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่ง<br>ปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ .....       | 62   |
| 5 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารงานธุรการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน<br>เอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่ง<br>ปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ .....      | 66   |
| 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามทัศนะของผู้บริหาร<br>โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง<br>กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ ..... | 70   |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                         |    |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 7  | แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหาร<br>โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับ<br>อันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายชื่อ .....                       | 74 |
| 8  | แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตาม<br>ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับ<br>ควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็น<br>รายชื่อ ..... | 78 |
| 9  | แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>รวมทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มี<br>มาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุง<br>อย่างมาก จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน .....                          | 82 |
| 10 | เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน<br>ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิ<br>ต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา<br>สายสามัญ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป .....             | 84 |
| 11 | การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร<br>โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับ<br>อันคับควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง<br>การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ .....                  | 86 |

- 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคัมดี อันคัมควรปรับปรุง กับ  
อันคัมควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง  
การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล ..... 87
- 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคัมดี อันคัมควรปรับปรุง กับ  
อันคัมควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง  
การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ ..... 88
- 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคัมดี อันคัมควรปรับปรุง กับ  
อันคัมควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง  
การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ..... 89
- 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคัมดี อันคัมควรปรับปรุง กับ  
อันคัมควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง  
การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ..... 90
- 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคัมดี อันคัมควรปรับปรุง กับ  
อันคัมควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทาง  
การบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง  
โรงเรียนกับชุมชน ..... 91

- 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับ  
อันคับควรปรับปรุงอย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรูทาง  
การบริหารโรงเรียน จำแนกเป็นรายกานและรวมทุกกาน ... 92

## ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งที่จะช่วยพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รัฐจึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ ความต้องการทางการศึกษาในปัจจุบันมีมากเกินกำลังของรัฐที่จะจัดได้อย่างทั่วถึง รัฐจึงเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดยคำนึงงานให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน และโครงการทางการศึกษาของชาติและต้องไม่แสวงหาผลกำไรเกินควร (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 8) นโยบายดังกล่าวยังคงปฏิบัติจนกระทั่งปัจจุบัน

นอกเหนือจากการประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับแล้ว รัฐเห็นความจำเป็นที่จะต้องขยายการมัธยมศึกษาออกไป จะเห็นได้จากนโยบายและแนวทางพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (2530 - 2534) ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดมัธยมศึกษาได้กำหนด เป็นนโยบายที่มุ่งขยายมัธยมศึกษาเพื่อยกระดับของประชากรให้สูงขึ้น มุ่งจัดการเรียนการสอน และแนะแนวอาชีพให้ผู้เรียนสามารถใช้วิชาชีพความรู้ที่เรียนไปประกอบอาชีพได้ รวมทั้งให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาให้สนองตอบจุดหมายของหลักสูตร ส่งเสริมการเรียนการสอนทางคำนวณวิทยาศาสตร์ เสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นการขยายไปยังพื้นที่ที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำและให้ความช่วยเหลือเด็กที่ด้อยฐานะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 2 - 3)

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาถือว่าเป็นกำลังคนของชาติที่สำคัญ (กมล สุคประเสริฐ 2526 : 10) โรงเรียนมัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ ความสามารถในการวิชาต่าง ๆ เพียงพอที่จะเป็น พื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการศึกษาต่อ รู้จักปรับตัวปรับปรุงตนเองให้เกิด ความเหมาะสมที่ดำรง ทามกลางสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่กำลัง เปลี่ยนแปลง มีความสามารถและเจตคติที่ดีในการทำงาน มีทักษะในการทำงาน อย่างมีระบบ และการทำงานเป็นหมู่คณะ มีศีลธรรม คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ประพฤติปฏิบัติตามครรลองของศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีสุขภาพ สมบูรณ์ทั้งกายและใจ มีความสามารถในการค้นคว้า พร้อมด้วยน้ำใจนักกีฬา มีทักษะความสามารถในวิชาชีพ สามารถสืบต่อเนื่องและพัฒนาประสิทธิภาพอาชีพ ของบิดามารดาหรืออาชีพอื่นที่กระทำได้โดยใช้ทรัพยากรของท้องถิ่น มีความเป็น พลเมืองดีของชาติ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความสามัคคีกลมเกลียวกันระหว่าง คนในชาติ เคารพยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (พะยอม แก้วกำเนิด 2530 : 5)

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีหน้าที่ ที่จะจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของการมัธยมศึกษา เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนมีความแตกต่างกันในด้านขนาด คุณภาพ และมาตรฐาน (อมรชัย ตันติเมธ และคนอื่นๆ 2521 : 118) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องหาทางส่งเสริมให้โรงเรียนได้ปรับปรุงคุณภาพและมีมาตรฐานอยู่ในระดับที่ ไม่แตกต่างกันมากนัก หากปล่อยให้มีความแตกต่างมีมากเท่าไร ย่อมหมายถึงคุณภาพ ในการศึกษาระดับเดียวกันและประเภทเดียวกันย่อมแตกต่างกันออกไป ปัญหาต่าง ๆ ย่อมจะตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 252)

ประสิทธิภาพของการจัดการมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการที่จะเชื่อมโยงหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และคอยดูแลให้งานต่าง ๆ ดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารโรงเรียนจะปฏิบัติภารกิจของตนได้อย่างดีนั้น จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และคุณลักษณะที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝน และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 3) เท่าที่ผ่านมา ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาอบรมด้านการบริหารโรงเรียนมาก่อน โดยทั่วไปเพียงผ่านการพิจารณาของผู้นับในอนุญาตเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2527 : 27) เมื่อเข้ารับตำแหน่งแล้วก็ใช้ประสบการณ์ของตนเองบริหารโรงเรียนโดยขาดหลักวิชาทางการบริหาร ผลกระทบที่ตามมาก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนดีพอ ทำให้บางครั้งละเลยหน้าที่หลัก แต่ปฏิบัติหน้าที่รองหรือมิใช่ภารกิจหลักของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนบริหารโรงเรียนเท่าที่ควร ทำให้การบริหารไม่เป็นระบบแบบแผน ผู้บริหารโรงเรียนขาดการควบคุมกำกับ ติดตาม นิเทศและประเมินผลงานของโรงเรียนอย่างมีระบบ ผู้บริหารโรงเรียนขาดเทคนิคทางการบริหารทำให้ประสบปัญหาที่ยาก ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ได้เต็มที่นัก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 3 - 4) มูลเหตุดังกล่าวนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารโรงเรียนเอกชนอย่างแน่นอน

การจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมความรู้ทางการบริหารโรงเรียน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการพิจารณาคำเนินการ ปัญหาที่ต้องพิจารณาในลำดับต่อไปนั้นย่อมได้แก่ ภายใต้โครงการฝึกอบรมนั้นควรจะเสริมความรู้ทางด้านการบริหารด้านใด จึงจะตรงกับความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน เพราะเหตุว่าในการบริหารโรงเรียนเอกชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้มีข้อแตกต่างกันมาก ความต้องการในการใช้ความรู้ทางการบริหาร

ย่อมมีความสำคัญแตกต่างกันไป ด้วย ซึ่งหมายถึงว่าการบริหารโรงเรียนเอกชน  
ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยความรู้ทางการบริหารในหลาย ๆ  
ด้าน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนบางแห่งอาจจะพิจารณาประสิทธิผลของการบริหาร  
งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญ ในขณะที่เกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ อาจจะ  
ให้ความสำคัญงานบริหารโรงเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานบุคคล  
การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ฯลฯ เป็นต้น การให้ความสำคัญ  
สำคัญกับงานบริหารโรงเรียนเป็นผลมาจากความแตกต่างของสภาพโรงเรียนแต่ละ  
แห่งเป็นสำคัญ การเห็นความสำคัญของความรู้ทางการบริหารจึงย่อมจะแตกต่างกัน  
ไปด้วย ด้วยเหตุนี้ที่กล่าวนี้ การสำรวจความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนใน  
ประเด็นของความรู้ทางการบริหารโรงเรียนย่อมเป็นโอกาสที่จะจัดโครงการฝึกอบรม  
เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ตรงจุด ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญของผู้บริหาร  
ในการบริหารโรงเรียนต่อไป

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ  
โดยตรง จึงตกลงใจศึกษาเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน  
ของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่ง  
ความรู้ทางการบริหารโรงเรียนออกเป็น 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ  
ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารงานอาคาร  
สถานที่ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน และด้านการบริหารงานความสัมพันธ์  
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งความรู้ที่จำเป็นในด้านอื่น ๆ อีก

### ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียน  
เอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐาน  
ต่างกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน โดยจำแนกตามกลุ่มมาตรฐานและวุฒิของผู้บริหารโรงเรียน

### ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนและสถาบันพัฒนาผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะผู้รับผิดชอบเรื่องหลักสูตรการจัดฝึกอบรม ได้นำไปปรับปรุงการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ

### ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยนี้จะศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน 7 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และความรู้ด้านอื่น ๆ

## 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

### 1.1 ประชากร

ประชากรที่จะศึกษา คือผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสายสามัญ ซึ่งเปิดสอนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร จำนวน 142 โรงเรียน รวมผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 142 คน

## 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันคัม 2 - 3 จำนวน 64 คน มาตรฐานอันคัม 4 จำนวน 44 คน และมาตรฐาน 5 - 6 จำนวน 13 คน โดยใช้ตารางสัดส่วนของเกรจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนทั้งสิ้น 121 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 121 โรงเรียน

## 2. ตัวแปรที่จะศึกษา

### 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

#### 2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน

- มาตรฐานอันคัม 2 - 3 (อันคัมดี)
- มาตรฐานอันคัม 4 (อันคัมควรปรับปรุง)
- มาตรฐานอันคัม 5 - 6 (อันคัมควรปรับปรุง

อย่างมาก)

#### 2.1.2 วุฒิผู้บริหารโรงเรียน จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ

- วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
- วุฒิปริญญาตรี หรือสูงกว่าขึ้นไป

### 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน ดังนี้

#### 2.2.1 ความรู้ความสามารถบริหารงานวิชาการ

#### 2.2.2 ความรู้ความสามารถบริหารงานบุคคล

#### 2.2.3 ความรู้ความสามารถบริหารงานธุรการ

- 2.2.4 ความรู้ด้านการบริหารอาคารสถานที่
- 2.2.5 ความรู้ด้านการบริหารกิจการนักเรียน
- 2.2.6 ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน  
กับชุมชน
- 2.2.7 ความรู้ด้านอื่น ๆ

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความทองการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน หมายถึง เนื้อหาสาระ ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้คาดหวังกว่ความรู้เหล่านั้นจะเกิดประโยชน์และมีความจำเป็นสำหรับใช้บริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จ ในการวิจัยครั้งนี้ได้จำแนกความรู้ทางการบริหาร ออกเป็น 7 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1 ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ทฤษฎี หรือ หลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการของโรงเรียน ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร การนิเทศการสอน การจัดวัสดุอุปกรณ์การสอน การจัดชั้นเรียน การวัดผลและ ประเมินผลการศึกษา การจัดกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางวิชาการ ในโรงเรียน ตลอดจนนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่

1.2 ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวข้องกัด้วยบุคคลที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ การวางแผน กำลังคน การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน การมอบหมายงาน การบำรุงรักษา การพัฒนาบุคคล การประเมินผลการปฏิบัติงาน การพิจารณาความดีความชอบ การให้พื่นจางงาน ตลอดจนการจัดสวัสดิการต่าง ๆ

๑.๓ ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ หมายถึง ทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับการบริการหน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้แก่ การดำเนินการติดตามผล ควบคุมดูแลงานธุรการ ควบคุมดูแลและจัดระบบงานในโรงเรียน งานทะเบียน เอกสาร งานการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๑.๔ ความรู้ด้านการบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง ทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดได้แก่ การควบคุมดูแล การให้บริการอำนวยความสะดวก การรู้จักส่งเสริมทำนุบำรุงอาคารสถานที่ที่มีอยู่ในห้องสภาพดี และสนองความต้องการอย่างเพียงพอ

๑.๕ ความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง ทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการแนะแนว การปกครองนักเรียนและวินัยโรงเรียน และการจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน เป็นต้น

๑.๖ ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง ทฤษฎี หรือหลักการ หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะใช้เกี่ยวกับการแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน ซึ่งได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนและองค์กรของเอกชนอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่งานบริหารด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน

๑.๗ ความรู้ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความรู้ที่นอกเหนือจากงานบริหารโรงเรียนทั้ง ๖ ด้าน ดังกล่าว ได้แก่ ความรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพด้านการเป็นผู้นำ ความรู้ด้านการงบประมาณโรงเรียน ความรู้ด้านกฎหมายการศึกษา

๒. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่เอกชนจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนและเปิดสอนตั้งแต่อนุบาลหรือประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร

ฉบับที่ 1    หมายความว่า    มาตรฐานการศึกษาที่มีาก

ฉบับที่ 2 หมายความว่า มาตราฐานการศึกษา

ฉบับที่ 3    หมายความว่า    มาตรฐานการศึกษาของชาติ

ฉบับที่ 4    หมายความว่า    มาตรฐานการศึกษาควรปรับปรุง

อันดับที่ 5 หมายความว่า มีมาตรฐานการศึกษาควรปรับปรุงอย่างมาก

อันดับที่ 6 หมายความว่าถึง มาตราฐานการศึกษาควรปรับปรุงมากที่สุด

จากการสำรวจโรงเรียนเอกชน จำนวน 142 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2528 พบว่า ไม่มีโรงเรียนใดที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอันดับที่ 1 ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ การจัดอันดับมาตรฐานโรงเรียนจึงแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 - อันดับที่ 2 จำนวน 28 โรงเรียน

อันดับที่ 3 จำนวน 47 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 - อันดับที่ 4 จำนวน 51 โรงเรียน

กลุ่มที่ 3 - อันดับที่ 5 จำนวน 13 โรงเรียน

อันดับที่ 6 จำนวน 3 โรงเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่บริหารงานในโรงเรียน  
 เอกชน ได้แก่ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่

## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดการบริหารโรงเรียนนั้น ครูใหญ่เป็นตัวจักรที่สำคัญที่ส่งผลถึงความสำเร็จของโรงเรียน ด้วยเหตุที่ครูใหญ่จะต้องดำเนินงานของโรงเรียนไปตามความรู้ความสามารถ รวมทั้งประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมา ยิ่งองค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกันมากเพียงไร คุณภาพของการให้การศึกษาแก่นักเรียน ก็ยิ่งแตกต่างกันมากเท่านั้น (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 314) ดังนั้นความรู้ของครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียนจึงมีความสำคัญของคุณภาพมาก

จอห์นสัน (Johnson, 1972 : 42 - 46) ได้จำรูปแบบของการพัฒนาบุคลากรซึ่งจัดทำขึ้นโดยศาสตราจารย์ด้านการบริหารและการนิเทศโรงเรียนมัธยมศึกษา มาพิจารณาในรายละเอียดของโปรแกรมการเตรียมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อให้ได้รับความรู้ในเรื่องระเบียบและแหล่งที่มาของเงิน
2. เพื่อพัฒนาความรู้ความถนัดและการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับโรงเรียน

ให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน

3. เพื่อให้ได้รับความรู้ในเรื่องจุดหมาย แผนการต่าง ๆ ผลของสัญญา และการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องราวยุทธศาสตร์

4. เพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการวิจัยและประเมินผลในเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการศึกษา

5. เพื่อให้ได้รับความรู้ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเทคนิคและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอน

6. เพื่อพัฒนาเทคนิคด้านการสื่อสาร

7. เพื่อพัฒนาความสามารถในการริเริ่มและบำรุงรักษาการมีมนุษยสัมพันธ์  
 โดยมีตำแหน่งเท่ากัน ผู้มีตำแหน่งสูงกว่า และผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

8. เพื่อพัฒนาความรู้ความชำนาญการปฏิบัติในการแก้ปัญหาอย่างมีระบบ

9. เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และปรัชญาการศึกษา

10. เพื่อให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาของเด็กและวัยรุ่น จิตวิทยา

การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตตวงกูร และสุพิชชา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล)  
 วรุตตวงกูร และสุพิชชา ธีระกุล 2520 : 73) เห็นว่า ความรู้และประสบการณ์  
 ที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมีดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน ความรู้  
 เกี่ยวกับวิชาการศึกษา ความรู้เท่าทันเหตุการณ์ ความรู้และประสบการณ์ในวิชาการ  
 บริหาร

สมบูรณ์ พรรณากพ (สมบูรณ์ พรรณากพ 2521 : 249 - 250)

ฉัตรชัย อรรถนันท์ (ฉัตรชัย อรรถนันท์ 2522 : 222 - 223) และพนัส

หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 66) มีความเห็นคล้ายคลึงกับ รุ่งทิวา

จักรกร (รุ่งทิวา จักรกร 2526 : 150) ในเรื่องความรู้ที่สำคัญสำหรับครูใหญ่  
 มีดังนี้ คือ

1. ความรู้ทางวิชาการทั่วไป ครูใหญ่จะต้องรู้หลักเบื้องต้นของวิชาการ  
 ทั่วไป เพื่อว่าการตรวจตราและการควบคุม ตลอดจนการให้คำแนะนำแก่ครูจะได้  
 กระทำโดยถูกต้อง

2. ความรู้ทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ ความรู้ที่จำเป็นแก่การบริหาร  
 โรงเรียน และหลักแห่งการจัดการศึกษาและการให้การศึกษา เช่น วิชาปรัชญา  
 การศึกษา หลักการศึกษา ระดับประถมหรือมัธยมศึกษา วิชาว่าด้วยการวัดผลการศึกษา  
 จิตวิทยา หลักวิธีวิจัยการศึกษา กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการให้การศึกษา  
 การนิเทศการศึกษา เป็นต้น

ส่วน เวลดี (Weldy. 1979 : 37 - 41) เห็นว่า ครูใหญ่ต้องได้รับการรับรองว่ามีความรู้ความชำนาญในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการศึกษาและมีความรู้อย่างลึกซึ้งในด้านที่เกี่ยวกับการบริหาร ครูใหญ่ควรรู้ขั้นตอนของการพัฒนาการของเล็ก ระดับของความพร้อมในการเรียนรู้แบบของการเรียนรู้ชนิดต่าง ๆ และวิธีสอนอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าครูใหญ่ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ความชำนาญในทุกสาขาวิชา แต่ครูใหญ่ต้องมีความรู้ความชำนาญเรื่องกระบวนการสอนและการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูใหญ่จำเป็นต้องรู้กฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียน จิตวิทยาเกี่ยวกับมนุษย์ ขบวนการกลุ่ม และการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ (อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ 2522 : 15 - 16) ได้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามลักษณะของงานบริหารได้ 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะของการบริหารงาน ครูใหญ่จะต้องมีความชำนาญในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารด้านเทคนิค เช่น งานนิเทศครู การจัดตารางสอน การออกกฎข้อบังคับเพื่อให้โรงเรียนเป็นระเบียบวินัย เรื่องรายรับ รายจ่าย พัสดุ นอกจากนี้ครูใหญ่ต้องมีความชำนาญในด้านวิชาการ เช่น รู้หลักสูตร อย่างแตกฉาน ทั้งในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา การสอน การวัดผล สามารถนำความรู้ดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการทำงานของครูได้

2. ลักษณะของการเป็นผู้นำ ครูใหญ่จะต้องมีลักษณะของความเป็นผู้นำ ในฐานะนักบริหารการศึกษาและนักปกครอง จึงควรมีความรอบรู้และความชำนาญในการริเริ่ม วางแผน รู้จักคิด รู้จักวิธีการดำเนินงาน เพื่อแปลความคิดให้เป็นการกระทำจริง ๆ โดยอาศัยกระบวนการบริหาร หลักวิชาและเหตุผล

กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา (กรมสามัญศึกษา กองการมัธยมศึกษา 2527 : ไม่มีเลขหน้า) เห็นว่า ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการและทักษะทางเทคนิค ความรู้

ด้านพฤติกรรมมนุษย์และการครองตน ความรู้ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและทักษะการใช้หลักสูตร ความรู้ด้านการพัฒนาองค์การและทักษะการสร้างความคิดทางด้านการบริหาร

จะเห็นได้ว่า ครูใหญ่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักเบื้องต้นของวิชาการทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษา และความรู้อย่างลึกซึ้งในวิชาการบริหาร

### หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ในการบริหารโรงเรียนนั้น สิ่งทีผู้บริหารจะต้องรู้คือ หน้าที่ที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติและรับผิดชอบ ในเรื่องนี้มีนักการศึกษาและนักบริหารการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ เช่น เซอร์จิโอแวนนี และคนอื่น ๆ (Sergiovanni and others. 1980 : 292) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบของครูใหญ่ไว้ดังนี้ คือ การพัฒนาและส่งเสริมโปรแกรมการศึกษา ได้แก่ การจัดองค์การโรงเรียนเพื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การควบคุมดูแลโปรแกรมรวมถึงอุปกรณ์การสอน เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนการจัดหาและการจัดสรร การพัฒนาบุคลากรทางด้านการสอน ได้แก่ ตัวครู ซึ่งเกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง โอน ย้าย การประเมินผล การทำสัญญาจ้าง การไล่ออก การอบรมพัฒนา การสร้างและการรักษาบรรยากาศภายในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ การสร้างชุมชนในโรงเรียนและภายนอกทั้งภายในและภายนอก การติดต่อสื่อสารกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอก การตรวจสอบความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาของชุมชนและการสนับสนุน การพัฒนาความสนใจของชุมชนและการสนับสนุนเพื่อการตอบสนองต่อโปรแกรมทางการศึกษา การแปลความหมายของชุมชนใหม่บุคลากรในโรงเรียนทราบ การบริการและโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การบริหารกิจการนักเรียน การรักษาเงินและการทำบัญชีการเงิน ตลอดจนการรายงาน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ การจัดการสำนักงานธุรการ

การบริการเกี่ยวกับความช่วยเหลือต่าง ๆ อาทิเช่น การจัดบริการอาหาร  
 รับประทาน - ส่งนักเรียน เป็นต้น ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับระบบโรงเรียน  
 ได้แก่ การแปลความหมายของนโยบายและข้อมูลไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งข้อตกลง  
 ต่าง ๆ การแสดงความคิดและการสนับสนุนในเรื่องของโรงเรียน การใช้  
 ประโยชน์จากบุคคล วัตถุ และบริการต่าง ๆ เท่าที่จะนำมาใช้ได้ การร้อง  
 เรียนและการคัดค้าน

มัสซาซซี (Mussaazi. 1982 : 165) ได้สรุปภารกิจหลักของ  
 ผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ การแปลความหมายของนโยบายสู่การปฏิบัติ  
 การบริหารหลักสูตร การดูแลกิจการนักเรียน เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวก  
 และการเงิน การฝึกหัดและอบรมบุคลากร การบำรุงรักษาความสัมพันธ์ระหว่าง  
 โรงเรียนกับชุมชน

กอร์ตัน (Gorton. 1983 : 47 - 49) ได้รวบรวมกิจกรรมที่สำคัญ  
 ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ คำนึงงานบริหารบุคคล ช่วยกำหนดนโยบาย  
 งานบุคลากร สรรหาบุคลากรเข้าทำงาน คัดเลือกและแต่งตั้งบุคลากร กำหนด  
 หน้าที่ของครู รายงานจุดประสงค์ของโรงเรียนไปยังหน่วยที่สังกัด สังเกตการสอน  
 ของครูในห้องเรียน วินิจฉัยความเข้มแข็งและความอ่อนแอของครู ช่วยครูแก้ปัญหา  
 ในชั้นเรียน ประเมินผลการปฏิบัติของครู ปรับปรุงการปฏิบัติงานของครู ประสาน  
 การทำงานของครู กระตุ้นและหาโอกาสให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในอาชีพ  
 จัดอันดับสูงสุดของทักษะต่าง ๆ ที่พบในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในโรงเรียน  
 พัฒนาครูในเรื่องความรักในหมู่คณะ กำนกิจการนักเรียน จัดบริการแนะแนว  
 จัดให้มีกิจกรรมตามความสนใจ กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน  
 กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียนที่เป็นปัญหา กำหนด  
 นโยบายและแนวปฏิบัติในการดูแลนักเรียนในเรื่องความปลอดภัยทั้งในอาคารและนอก  
 อาคาร พัฒนาและประสานงานในเรื่องโปรแกรมหลักสูตรพิเศษ ควบคุมเรื่องระเบียบ  
 วินัย จัดการปฏิบัติงานอย่างมีระบบในเรื่องการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและการรายงาน

ผลการปฏิบัติของนักเรียน ปรัชชาหรือกับศาลคดีเด็กและเยาวชน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พัฒนาและบริหารนโยบายและการปฏิบัติต่าง ๆ ในเรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนของผู้ปกครองและชุมชน ปรัชชาหรือกับผู้ปกครอง จัดการซื้อของใจของผู้ปกครอง ช่วยเหลือสมาคมผู้ปกครองและครู ตลอดจนผู้ปกครองกลุ่มอื่น ๆ เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกับองค์กรต่าง ๆ

ในชุมชน ร่วมมือกับตัวแทนต่าง ๆ ในชุมชน จัดทำการตรวจสอบแผนและนโยบายต่าง ๆ ที่ชุมชนยอมรับอย่างค่อนเนื่องเพื่อปรับปรุงชุมชนโดยการอ้างอิงถึงบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนกระทำอยู่ ด้านพัฒนาการเรียนการสอน ช่วยกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ช่วยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับช่วงเวลาที่สอน สิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านวัตถุและบุคลากร จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับโปรแกรมการสอน จัดการนิเทศการสอน จัดการอบรมบุคลากรด้านการเรียนการสอน ด้านการเงินและธุรการ จัดเตรียมงบประมาณของโรงเรียนในระดับท้องถิ่น จัดระบบบัญชีภายในโรงเรียน บริหารการจัดซื้อของโรงเรียน ทำบัญชีการเงินของโรงเรียน ทำบัญชีทรัพย์สิน ควบคุมการทำงานสำนักงานภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

ด้านอาคารสถานที่ วางนโยบายด้านความต้องการของชุมชนในด้านอาคารสถานที่ ตลอดจนการนำมาใช้ พัฒนาแผนอย่างกว้าง ๆ เพื่อการขยายและปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเป็นระบบ สนับสนุนแผนต่าง ๆ ที่เป็นการขยายและการปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเป็นระบบ พัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพในเรื่องการบำรุงรักษา นิเทศดูแลอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านงานทั่วไป จัดประชุมชี้แจงหรือปรัชชาหรือ ควบคุม และจัดการสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคคลด้วยความระมัดระวัง มอบหมายงานให้ช่วยฝ่ายบริหารเผยแพร่ผลงานของโรงเรียน วินิจฉัยความแข็งแกร่ง และความอ่อนแอของโปรแกรมในโรงเรียน เอาใจใส่ในหน้าที่ของโรงเรียน อาทิเช่น การประชุม การแข่งขันกีฬา เป็นต้น โต้ตอบจดหมาย จัดเตรียมรายงานต่อ

หน่วยงานที่สังกัด ไปประชุมกับครูใหญ่โรงเรียนในกลุ่ม เก็บรักษาทะเบียนของโรงเรียน กำหนดโปรแกรมของโรงเรียน

วิญญู สาธร (วิญญู สาธร 2526 : 268) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูใหญ่ที่จะต้องทำในการบริหารมี 8 ประการ คือ การบริหารบุคลากรโรงเรียน การปกครองและแนะแนวนักเรียน ตลอดจนการติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน การบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการสอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและการบริหารการสอนเพื่อก่อให้เกิดการสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด การบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน การจัดระบบบริหารโรงเรียน กำหนดอำนาจหน้าที่และแผนภูมิของโรงเรียน การจัดการเกี่ยวกับ อาคารสถานที่ บริเวณ และพัสดุ ครุภัณฑ์ การบริหารงานธุรการหรืองานเสมียน การประเมินผลงาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับงานที่สำคัญ ๆ ซึ่งจะต้องรับผิดชอบอยู่ 6 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

### งานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

#### 1. การบริหารงานด้านวิชาการ

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ งานด้านวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการบริหารการศึกษาในโรงเรียนก็เพื่อตอบสนองความสำเร็จของผลงานทางวิชาการหรือการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายของงานบริหารงานวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติที่ต้องการ ดังนั้นการบริหารงานด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

ที่จะต้องรับผิดชอบ เซอร์จิโอแวนนี และคนอื่น ๆ (Sergioivanni and others. 1980 : 267 - 268) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูใหญ่ในสถานวิชาการว่า ครูใหญ่ต้องพัฒนาวิชาการการศึกษาและกำหนดจุดมุ่งหมายให้ตรงกับวิชาการศึกษากำหนดโปรแกรมต่าง ๆ ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย ประเมินหลักสูตรและการสอนอย่างสม่ำเสมอ สร้างบรรยากาศที่สื่อให้เห็นว่ามีความพร้อมเพื่อการเปลี่ยนแปลง จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมหลักสูตรและการสอน

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานสถานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนล้วนแต่เป็นงานวิชาการทั้งสิ้น

สง่า โพธิ์วัง (สง่า โพธิ์วัง 2528 : 12) ได้กล่าวถึงงานบริหารสถานวิชาการว่า หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

สังข์ อุทรานันท์ (สังข์ อุทรานันท์ 2526 : 30 - 34) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารจะดำเนินงานวิชาการด้านใดวันไม่ได้ จะต้องดำเนินงานด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป ดังนั้นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการควรประกอบด้วย 20 งานย่อย ดังนี้ คือ งานเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ได้แก่ งานจัดบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร งานบำรุงขวัญบุคลากร งานเกี่ยวข้องกับหลักสูตร ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานกำหนดการสอน งานจัดทำตารางสอน งานเลือกหนังสือและแบบเรียน งานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ งานเตรียมการสอน งานพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการเรียนการสอน งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ งานระเบียนนักเรียน งานทองสมุด งานบริการสื่อการสอน งานแนะแนวการศึกษา งานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา ได้แก่ งานขอสอบมาตรฐานและคลังข้อสอบ งานวัดและประเมินผลการเรียน งานประเมินโครงการ งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน และงานบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

จากแนวคิดของ สังก อุทรานันท์ จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการ ยังมีขอบข่ายกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การดำเนินการใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนการสอน ถือเป็นงานวิชาการทั้งสิ้น

สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ (สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ 2527 : 8) กล่าวถึงหลักสำคัญในการปรับปรุงงานด้านวิชาการไว้ดังนี้ ครูใหญ่จะต้องร่วมกับ ครูโดยใกล้ชิดและต่อเนื่องกัน อันได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรที่ใช้กันอยู่อย่างรอบคอบ เพื่อให้บรรลุจุดหมายเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ พิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ โดยรอบคอบเพื่อปรับปรุงและแก้ไข พิจารณาข้อสอบต่าง ๆ ในทุกวิชาที่เคยจัด สอบมาแล้วเพื่อปรับปรุงทั้งข้อสอบและครู ในค่านักเรียนควรมีการกระตุ้นเตือนใจ บำรุงขวัญให้นักเรียนขยันขันแข็งในการเรียน กำหนดให้ครูผลัดเปลี่ยนเป็นผู้บรรยาย พิเศษในการประชุมนักเรียนเป็นครั้งคราว นำผลสอบมาวิเคราะห์ทุกสิ้นปีการศึกษา เพื่อทราบความก้าวหน้าในการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านการเรียนการสอนให้ครู ครูใหญ่ควรจะมีชักจูงให้ครูทุกคนอ่านตำราวิชาการหรือหนังสือบาง ควรจะมีการประชุม ควรมีการอภิปรายเกี่ยวกับการสอนกันบ่อย ๆ ชักจูงให้ครูที่มีชั่วโมงว่างเข้าไปนั่งคุย เพื่อนครูสอนบ้าง เพื่อแก้ไขหรือแนะนำวิธีการที่ดีมาใช้ ควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนา

จากแนวคิดของ สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ จะเห็นได้ว่า การบริหารงาน ด้านวิชาการ ครูใหญ่ต้องเอาใจใส่อยู่เสมอและคอยดูแลและปรับปรุงงานวิชาการ ในสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 62) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของครูใหญ่เกี่ยวกับงานวิชาการว่ามีหน้าที่เกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การหาครู ที่มีความรู้มาทำการสอน จัดครูให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ ให้เหมาะสมแก่ความรู้ ความสามารถ การปกครองครู การสร้างน้ำใจหรือขวัญในการทำงานให้แก่ครู การพัฒนาตัวครู การพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเป็นการตอบแทนผลงานที่ได้กระทำมาแล้ว

การนิเทศการทำงานของครู การตรวจการบันทึกการสอนของครู และควบคุม การสอนของครู เกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ความถนัดหรือความถองการ การส่งเสริมนักเรียนในด้านวิชาการ การจัดบริการห้องสมุดและแหล่งสำหรับบริการด้านวิชาการ การควบคุมเวลาการเรียน ของนักเรียน การหาทางช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า การจัดการสอนซ่อมเสริม การติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าของครู เช่น กัณฑ์หลักสูตร ประมวลการสอน โฉมการสอน คู่มือครู แบบเรียน แบบฝึกหัด หนังสือประกอบการสอนและเอกสารวิชาการทางอาชีพ การพยายาม ปรับปรุงประมวลการสอน โฉมการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ การจัดโปรแกรมการสอน การเรียน การจัดตารางสอน การจัดกาประเมินผลการเรียนของนักเรียน การจัดหาวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การจัดทำและเก็บผลการเรียน และการออกไปสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับผลการเรียนหรือผลการศึกษาเกี่ยวกับการจัดหา เครื่องอุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อให้บริการด้านนี้แก่ครู กระตุ้นให้ครูใช้บริการด้านนี้ เพื่อประโยชน์ ในการให้การศึกษาแก่นักเรียน สร้างมาตรฐานสำหรับการเก็บรักษาและการนำไป ใช้ให้บังเกิดผลอย่างสูงเกี่ยวกับบุคลากรทางด้านการสอน ได้แก่ การจัดทำทะเบียน ประวัติและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู

จากแนวคิดของ พันธุ์ หันนาคินทร์ จะเห็นได้ว่า นอกจากจะเน้นเกี่ยวกับ การเรียนการสอนโดยตรงแล้ว ยังเน้นเกี่ยวกับตัวครูและนักเรียนเป็นผู้มีบทบาท สำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้งานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการสอน การนิเทศการสอน ตารางสอน สื่อการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน ห้องสมุดและการประเมินผลการศึกษา เป็นต้น

## 2. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานอื่นหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการบริหารหน่วยงานใดการบริหารงานบุคคลขาดประสิทธิภาพหน่วยงานนั้น ๆ จะเจริญไคยาก การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนก็เช่นเดียวกัน งานจะไคผลดีหรือผลเสียก็อยู่ที่บุคคลรับงานไปทำ ถ้าบุคคลที่รับงานไปทำขาดขวัญ ขาดกำลังใจ หย่อนสมรรถภาพ งานก็บกพร่อง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบริหารบุคคลให้ไคผลดี และไครับความสำเร็จในการทำใหบุคคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงานร่วมมือกันทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ประชุม รอคประเสริฐ (ประชุม รอคประเสริฐ 2528 : 2) เห็นว่า ถ้าหากหน่วยงานใดสามารถหาคนดี มีความรู้ความสามารถ เข้าปฏิบัติงานยอมจะประสบผลสำเร็จของการทำงานไปครั้งหนึ่งแล้ว และหากว่าสามารถจูงใจให้มีความสามารถเหล่านั้นร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจจนสุดความสามารถไคโดยตลอดยาวนาน นั้นยอมจะนำผลสำเร็จของงานไคเต็มเป่าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ นำความเจริญก้าวหน้ามายังองค์กรหรือหน่วยงานนั้นตลอดไป

สมาน รังสิโยภุณห์ (สมาน รังสิโยภุณห์ 2529 : 1 - 2)

ไคกล่าวไว้ว่า การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบาย การวางแผน การวางแผนและข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรหรือหน่วยงานเพื่อให้ไคมา ไคใช้ประโยชน์ และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรด้านมนุษย์ให้ประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามจุดประสงค์

จะเห็นไคว่า การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่ย่งยากซับซ้อนเพราะเป็น การบริหารงานที่เกี่ยวกับคน ซึ่งมีชีวิตจิตใจที่แตกต่างกันออกไป เป็นการยากที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ให้เป็นไคพอใจแก่บุคคลในหน่วยงานไค ชงชัย สันติวงษ์ (ชงชัย สันติวงษ์ 2525 : 9) ไคกล่าวถึงความสำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานบุคคลไว้ว่า คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะผลักดันให้ผลงานสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินงานประจำวันขององค์กรทุกแห่ง ผู้บริหารขององค์กรต่างเป็นผู้กระทำอย่างไค

อย่างหนึ่งเป็นประจำตลอดเวลา ซึ่งจะมีผลกระทบโดยตรงต่อคนในความปกครอง ปัญหาหรือความพอใจของคนที่จะเป็นไปในทางใดทางหนึ่งจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นอย่างมาก

ปีช (Beach. 1970 : 65 - 66) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารบุคคลไว้ดังนี้ คือ คัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ประเมินผลแก่บุคคลที่เข้าทำงานใหม่ ฝึกอบรม แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงาน จัดงานนโยบายแก่ผู้ปฏิบัติงาน ดูแลให้เป็นไปตามกฎระเบียบ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน สร้างภาวะผู้นำแก่ผู้ปฏิบัติงาน จัดสวัสดิการและหลักประกันการทำงานฝึกอบรม ประเมินผลการทำงาน ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้มีอำนาจในการเพิ่มเงินเดือน เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การโอน โยกย้ายและไล่ออกจากงาน

จากแนวคิดของ ปีช (Beach) จะเห็นได้ว่า การบริหารงานบุคคลควรเริ่มตั้งแต่การสรรหา การพัฒนาและบำรุงรักษา การให้ทุนจากงาน ตลอดจนการประเมินผลงาน และในขณะเดียวกันต้องพยายามให้รวมงานมีความสุข ความพอใจ และยินดีที่จะกระทำความนโยบายของผู้บริหารอีกด้วย

อภิรมย์ ฌ นกร และคนอื่น ๆ (อภิรมย์ ฌ นกร และคนอื่น ๆ 2522 : 116) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในการบริหารบุคคลไว้ว่า ครูใหญ่ต้องวางตัวเป็นผู้นำที่ถูกต้องและปฏิบัติหน้าที่ คำนึงถึงปัญหาในฐานะที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นที่ปรึกษาทุกด้าน ดำเนินการตามวิชาการเอง ใช้ความคิดปรับปรุงงาน วางแผนล่วงหน้า มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีอยู่ได้ทั้งกับศิษย์และผู้อื่น ควรเป็นนักจิตวิทยาที่ดี สามารถเข้าใจและอ่านใจคนได้ มีหลักในการพัฒนาตนเองและคณะครู เพื่อส่งเสริมสมรรถภาพในการทำงาน ต้องเป็นนักประชาธิปไตย เคารพในความคิดของผู้อื่นและพร้อมที่จะนำความคิดเห็นที่เหมาะสมมาปฏิบัติ ควรจัดให้มีสวัสดิการแก่บุคลากรและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างบุคลากรให้เกิดความเข้าใจอันดี

จากแนวคิดของ อภิรมย์ ฌ นกร และคนอื่น ๆ สรุปได้ว่า ผู้บริหารควรใช้วิธีการสร้างน้ำใจหรือขวัญในการทำงาน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ

ตลอดจนคิดปะในการปกครองบังคับบัญชาในการบริหารงานบุคคล เพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนทำงานให้กับโรงเรียนด้วยความเต็มใจและเต็มกำลังความสามารถ

เสนาะ จิเยาว์ สุปราณี ศรีฉัตรวิมล และนิยะดา ชุมหวงศ์ (เสนาะ จิเยาว์ สุปราณี ศรีฉัตรวิมล และนิยะดา ชุมหวงศ์ 2527 : 4 - 5) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของการบริหารบุคคลไว้ว่า การบริหารบุคคลเป็นเรื่องของการปรับปรุงประสิทธิภาพของบุคลากรในหน่วยงาน โดยต้องศึกษาอยู่ตลอดเวลาว่าจะทำอย่างไรจึงจะหาวิธีการมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมนั้น ๆ ไม่ใช่เพียงแต่การปรับปรุงวิธีการทำงาน การยกมาตรฐานการทำงานหรือการใช้เทคนิคเฉพาะอย่างเท่านั้น แต่ยังศึกษาถึงการใช้นโยบายสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญระหว่างบุคลากรให้เกิดขึ้นภายในองค์กร พัฒนาระบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้ดีขึ้นโดยอาศัยระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่ดีและโดยการสร้างบรรยากาศในที่ทำงานที่ส่งเสริมให้สมาชิกขององค์กรเกิดความพอใจในการทำงานและมีความรู้สึกที่ตัวเองมีความสำคัญต่อองค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารบุคคล หมายถึง การจัดการและดำเนินการเพื่อหาบุคคลที่เหมาะสมที่สุดเข้ามาทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ และสามารถพัฒนาบุคคลที่สรรหามาขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ จนกระทั่งเป็นบุคคลที่มีความสามารถมากขึ้นตลอดจนสามารถทำให้บุคคลในหน่วยงานมีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ให้แก่หน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์มากที่สุด

### 3. การบริหารงานธุรการ

งานธุรการนับได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงเรียน ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริการและให้ความสะดวกในการประกอบภารกิจอื่น ๆ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (เอกชัย กี่สุขพันธ์ 2527 : 169) เห็นว่า การบริหารให้หน่วยงานต่าง ๆ ในโรงเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพได้มากที่สุดย่อมต้องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายธุรการและฝ่ายการเงิน

สุรพันธุ์ ยันทอง (สุรพันธุ์ ยันทอง 2526 : 164) กล่าวว่า งานธุรการโรงเรียน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งที่เป็นงานภายในและงานติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานไปได้โดยสะดวก มีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบราชการ และให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างคล่องตัวยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพของการบริหารโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของงานธุรการด้วย

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 282) ได้จัดแบ่งงานธุรการในโรงเรียนเป็นส่วน ๆ 9 ส่วน คือ งานเกี่ยวกับการสารบรรณ ได้แก่ การติดต่อทางจดหมาย หรือเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ กับหน่วยงานอื่น รวมทั้งการจัดเก็บหลักฐาน และการจัดการเกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้น งานเกี่ยวกับการเงิน ได้แก่ การรับและเบิกจ่ายเงิน การทำบัญชีควบคุม ตลอดจนการตรวจสอบเกี่ยวกับการจ่ายเงิน งานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณประจำปี งานเกี่ยวกับการจัดหาและควบคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ งานเกี่ยวกับการทะเบียนของนักเรียน การออกใบรับรองและการรายงานต่าง ๆ งานเกี่ยวกับการดูแลอาคารสถานที่ ตลอดจนซ่อมแซมอาคารสถานที่และครุภัณฑ์ของโรงเรียน งานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ เช่น การติดต่อประชาชนในนามของโรงเรียน งานเกี่ยวกับการจัดการรักษาความปลอดภัยให้แก่ นักเรียนในขณะที่อยู่ในโรงเรียน การควบคุมตัวบุคคลที่ไม่เกี่ยวกับการสอน เช่น คนงาน ภารโรง

ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2526 : 340 - 344) เห็นว่า งานธุรการในโรงเรียนอย่างน้อยควรจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ 7 เรื่อง คือ งานที่เกี่ยวกับการจัดโรงเรียน ได้แก่ งานที่ประกอบด้วยการจัดการโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นทะเบียนต่าง ๆ และการจัดการเกี่ยวกับการ

ทำงานและแฟ้มเอกสาร งานเกี่ยวกับกิจการนักเรียน ซึ่งดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการข่าวสาร เวลาเรียน รายงานถึงผู้ปกครอง และระเบียบวินัยต่าง ๆ ของโรงเรียน งานเกี่ยวกับบุคลากร อันได้แก่ การรวบรวมจัดทำหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู คนงาน ภารโรง งานเกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน และอุปกรณ์อย่างอื่นที่เกี่ยวกับการสอนที่โรงเรียนควรรวบรวมจัดทำ กำหนดวิธีในการแจกจ่ายหรือหยิบยืมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่นำไปใช้งานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรจะรวบรวมดูแลรักษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อสะดวกในการนำออกใช้เมื่อจำเป็น หรือถึงกำหนดจัดกิจกรรมนั้น ๆ งานเกี่ยวกับธุรการทั่วไป เช่น งานสารบรรณ งานงบประมาณ การเงิน บัญชี พัสดุ และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน งานเกี่ยวกับการบำรุงรักษาประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ การเผยแพร่ข่าวสาร การจัดรวบรวมเอกสารหลักฐานทางราชการที่โรงเรียนต้องใช้เป็นประจำให้เป็นระเบียบเรียบร้อยสะดวกในการนำไปใช้ หรืออ้างอิงในโอกาสที่จำเป็น

จะเห็นได้ว่า จากแนวคิดของ พันธ์ หันนาคินทร์ และภิญโญ สาทร ขอบข่ายของงานธุรการเป็นเรื่องของการจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการของฝ่ายอื่น ๆ แทบทั้งสิ้น

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2527 : 36 - 37)

เห็นว่า หน้าที่ของครูใหญ่ในการบริหารงานธุรการและการเงินมีดังนี้ คือ งานธุรการ ได้แก่ การจัดการโรงเรียน งานที่เกี่ยวกับกิจการนักเรียน งานที่เกี่ยวกับครู คนงาน ภารโรง งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์การสอน กิจกรรมต่าง ๆ งานสารบรรณที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ งานงบประมาณ การเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ การทำสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารโรงเรียน งานสารบรรณ ได้แก่ งานร่าง เขียน พิมพ์ จด จำ ทำสำเนา รับบันทึก ย่อเรื่อง เสนอ สั่งการ ตอบ เก็บเข้าที่ และค้นหา งานการเงินที่จะต้องทราบ

ได้แก่ หมวดเงินเดือน หมวดค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่า  
ตอบแทน หมวดค่าใช้จ่าย หมวดสาธารณูปโภค หมวดค่าวัสดุ หมวดค่าครุภัณฑ์  
หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดเงินอุดหนุน หมวดรายจ่ายอื่น ๆ

จากแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ สรุปได้ว่า ครูใหญ่มีหน้าที่ในการ  
บริหารงานธุรการ 3 หมวดใหญ่ ๆ คือ งานสารบรรณ งานการเงิน และงาน  
บริการต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ งานทะเบียน งานรายงานต่าง ๆ พัสดุ

งานสารบรรณของโรงเรียนนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะการดำเนินงาน  
ของโรงเรียนจำเป็นต้องเกี่ยวกับการออกจดหมาย หนังสือหรือบันทึกต่าง ๆ  
เนาวรัตน์ วิไลชนม์ (เนาวรัตน์ วิไลชนม์ 2525 : 120) เห็นว่า  
งานสารบรรณเป็นจุดเริ่มต้นของการติดต่อการทำงานกับองค์การหรือหน่วยงานนอก  
โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะดำเนินงานสารบรรณ  
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หวน พันธุพันธ์ (หวน พันธุพันธ์ 2528 : 60 - 61)  
ได้สรุปเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการด้านสารบรรณในโรงเรียนไว้ว่า ผู้เป็นหัวหน้า  
งานสารบรรณต้องสอดคล้องอยู่ได้กับบัญชาให้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าทำงานสารบรรณ  
ต้องรู้ระเบียบงานสารบรรณและทั้งใจปฏิบัติตามระเบียบและช่วยกันแก้ไขปรับปรุงให้  
ดียิ่ง ๆ ขึ้น ต้องรู้งานธุรการด้วย เช่น การติดต่อ โทรศัพท์ ประสานงาน  
รู้จักกาลเทศะ รู้จักหนักเบา ท่าสูง มีความคล่องแคล่วว่องไว เพื่อให้เกิดผลดี  
แก่งานและเป็นที่พอใจแก่ทุกฝ่ายที่ร่วมด้วย ต้องมีความรู้ภาษาไทยดี รู้จักตัวสะกด  
การันต์ วรรค ตอน แม้นำศัพท์และคำแปลในพจนานุกรมหรือพจนานุกรม ย่อมมี  
ความรู้ภาษาต่างประเทศด้วยยิ่งดี มีความละเอียดลออ รอบคอบถี่ถ้วนและรวดเร็ว  
ต้องจัดระเบียบงานหนังสือให้เรียบร้อย เมื่ออ้างถึงก็ค้นหาได้รวดเร็ว

สมัย รื่นสุข (สมัย รื่นสุข 2525 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงขอบข่าย  
ของการบริหารการเงินโรงเรียนว่าประกอบด้วย การวางแผนการเงินโรงเรียน  
การจัดหารทรัพยากรของโรงเรียนโดยส่วนรวม การควบคุมการดำเนินงานทางด้านการ

การเงินให้เป็นไปตามมาตรการที่วางไว้ ซึ่งประกอบด้วยระบบบัญชี วิธีการต่าง ๆ ในการตรวจสอบเงินและทรัพย์สินของโรงเรียน การจัดการเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการทางเศรษฐศาสตร์และหลักการทางบริหารประกอบกัน

อุไร ชุติเนตร (อุไร ชุติเนตร 2529 : 2) ได้กล่าวถึงหลักการและนโยบายปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินของโรงเรียนไว้ว่า งานบริหารการเงินเป็นงานที่มีความสำคัญทั้งตัวผู้บริหารเองและโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในเรื่องการเงิน ในสถานศึกษาที่ตนทำหน้าที่บริหารงานนั้น และที่สำคัญที่สุดหน่วยงานทางราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน มักจะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ตลอดจนมติคณะรัฐมนตรีอยู่เสมอ ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องติดตามความเคลื่อนไหวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้น ๆ อยู่เสมอ

จำรัส นองมาก และวิจิตร ภักดิ์รัตน์ (จำรัส นองมาก และวิจิตร ภักดิ์รัตน์ 2526 : 231) มีความเห็นว่า งานทะเบียนและรายงานของโรงเรียนถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในสายงานธุรการที่ผู้บริหารไม่ควรปล่อยปละละเลย เพราะในการบริหารและจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยงานทะเบียนและรายงานเป็นเครื่องมืออยู่ตลอดเวลา กล่าวคือในส่วนที่เกี่ยวกับงานทะเบียน ผู้บริหารจะสามารถตรวจค้นเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน หรือความเป็นมาของโรงเรียน ได้จากหลักฐานทะเบียนเรื่องนั้น ๆ และจะได้อาศัยหลักฐานจากทะเบียนเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินงานต่อไป ในส่วนที่เกี่ยวกับรายงานทางโรงเรียนจะต้องกระทำอยู่เสมอ ทั้งในกรณีที่ให้ความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือปฏิบัติตามที่ได้รับสั่งการจากผู้บังคับบัญชาต้นสังกัด และในกรณีที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามภารกิจ

ประจำซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงเรียน การรายงานไม่ว่ากรณีใด ๆ ต่างก็มีจุดมุ่งหมาย เพื่อแก้ปัญหา หรือนำผลจากการรายงานนั้นไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาต่อไป

สุรพันธ์ ยันทอง (สุรพันธ์ ยันทอง 2526 : 165 - 166)

ได้เสนอเทคนิคของการทำงานธุรการไว้มีดังนี้ คือ จัดทำคู่มือทำงานเฉพาะเรื่อง พร้อมทั้งขั้นตอนของงานตั้งแต่เริ่มปฏิบัติจนถึงขั้นยุติ จัดทำระบบงานเอกสารหรือเรื่องที่กำลังดำเนินการอยู่ให้เจาะเก็บในแฟ้มปกก่อน พร้อมกับทำทะเบียน แฟ้มเรื่อง จะช่วยให้ง่ายแก่การตรวจสอบ และจะต้องตรวจสอบให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติเป็นประจำ ภายในแฟ้มเก็บเรื่องควรจัดทำวิธีปฏิบัติงานเรื่องนั้นไว้ด้วย จัดทำแฟ้มคลังระเบียบงานธุรการให้อยู่ใกล้ตัว เพื่อง่ายแก่การตรวจสอบอ้างอิง จัดทำแฟ้มประจำเรื่อง และแฟ้มประจำตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงาน การจัดเก็บเอกสารควรมีระบบที่รู้กันได้ทุกคน การส่งหนังสือควรต้องใส่มุทสาหร่าย เพื่อป้องกันเรื่องหาย การลงทะเบียนรับ-ส่ง ทุกครั้ง จะต้องมีการรับหน้าชื่อรับเรื่องไปปฏิบัติในของผู้ปฏิบัติด้วย

จะเห็นได้ว่า งานธุรการเป็นงานประจำ แต่มีความสำคัญอย่างยิ่ง บวก เพราะถ้าการบริหารงานด้านธุรการบกพร่อง การบริหารงานด้านอื่นก็ย่อมขาดประสิทธิภาพไปด้วย สรุปได้ว่า งานธุรการเป็นงานที่ช่วยให้งานต่าง ๆ ในโรงเรียน ดำเนินไปด้วยดี เป็นงานที่ครอบคลุมถึงงานด้านสารบรรณ การเงิน และบริการต่าง ๆ

#### 4. การบริหารงานอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถส่งผลกระทบต่อความ เจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนและบริเวณของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดให้อยู่ในสภาพที่ดี ถูกต้องตามหลักวิชาและเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอยให้มากที่สุด ปริญญา อังศุสิงห์ (ปริญญา อังศุสิงห์ 2521 : 26) กล่าวว่า การวางแผนการบริหารอาคาร

สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะต้องมีจุดมุ่งหมายต่อไปนี้เสมอ คือ มีความเพียงพอ มีความเหมาะสม มีความปลอดภัย มีสุขลักษณะ ระยะเวลาการติดต่อให้สอย มีความยืดหยุ่น มีประสิทธิภาพ มีความประหยัด สามารถขยายขยายได้ มีรูปร่างสวยงาม

สมคิด จูทอง (สมคิด จูทอง 2528 : 41) ได้ให้ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่ไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด การควบคุมดูแล การบำรุงรักษา การพัฒนาอาคารต่าง ๆ การจัดบริเวณโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่สวยงามเหมาะสมกับสภาพการใช้ประโยชน์ การรักษาความสะอาด ความคงทนแข็งแรง ความปลอดภัย และสามารถสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (เอกชัย กี่สุขพันธ์ 2527 : 190 - 194) ได้กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนว่าจะต้องเกี่ยวกับการวางแผนก่อสร้างอาคารซึ่งจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการก่อสร้างอาคารสถานที่ทั้งตัวอาคาร ธรรมชาติของเด็กนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ระบบความปลอดภัยของอาคาร การระบายอากาศ อุณหภูมิของห้อง แสงสว่างและเสียง ความยืดหยุ่นของประโยชน์ใช้สอยอาคาร โอกาสขยายอาคารในอนาคต การดำเนินการก่อสร้าง การใช้อาคารและบริเวณโรงเรียน การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน

จะเห็นได้ว่า การบริหารงานด้านอาคารสถานที่สำหรับสถานศึกษาจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหาให้มีอาคารสถานที่ ตลอดจนพื้นที่ประเภทต่าง ๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการอันจำเป็นในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา การจัดการในการดูแลการใช้ประโยชน์ การซ่อมแซมรักษาและการเตรียมพื้นที่ไว้ให้พร้อมที่จะใช้งาน

ไ้ความประสงค์ การวางแผนปรับปรุง ต่อเติม จัดสร้างใหม่เพิ่มเติมให้  
สมบูรณ์แบบ และตอบสนองวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

เอลส์بری และแมคคอลลี (Elsbry and McNally. 1967 : 349 -  
368) กล่าวถึงหน้าที่ของครูใหญ่ในงานบริหารอาคารสถานที่ไว้ดังนี้ คือ การสร้าง  
และการจัดอาคารเพิ่มเติม การปรับปรุงซ่อมแซมความวาระ การใช้สอยในห้องเรียน  
การเลือกใช้เครื่องมือและเครื่องตกแต่งต่าง ๆ การดูแลความสะอาดและความ  
เรียบร้อยของอาคารสถานที่ การจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องสุขลักษณะอนามัย  
การจัดที่เข้คมือ และการทำความสะอาด การเดินตรวจอาคารสถานที่เป็นระยะ ๆ  
การจัดให้มีห้องเก็บของและอุปกรณ์ การจัดและดูแลห้องเรียน การจัดทำกระดานดำ  
การตกแต่งห้องเรียนและสถานที่ต่าง ๆ การดูแลพื้นอาคาร การระบายอากาศ  
การดูแลสนามและบริเวณโรงเรียน

จากแนวคิดของเอลส์بری และแมคคอลลี สรุปได้ว่า ความรับผิดชอบของ  
ครูใหญ่ที่พึงมีต่อเรื่องอาคารสถานที่มี 2 ประการใหญ่ ๆ คือ การวางแผนอาคาร  
สถานที่โรงเรียนและการบำรุงรักษาอาคารสถานที่

อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ (อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ  
2522 : 204 - 205) ได้เสนอแนวทางในการสร้างอาคารเรียนว่า ต้องคำนึง  
ถึงความสะดวกสบายในด้านการบริหารการศึกษาก่อน และต้องคำนึงถึงหลักสูตร  
กิจกรรมของชุมชนและปรัชญาการศึกษา เพราะสิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการจัดสรร  
เนื้อที่ในอาคารเรียน

เมธี ปิณฑนันทน์ (เมธี ปิณฑนันทน์ 2528 : 12) ได้กล่าวถึง  
การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ไว้ว่า อาคารเรียนแต่ละหลังสร้างขึ้นด้วยราคา  
มหาศาลเพื่ออำนวยความสะดวกในการให้การศึกษาแก่นักเรียน ครูใหญ่จึงมีหน้าที่  
และความรับผิดชอบที่จะติดตามดูว่าการลงทุนด้วยเงินจำนวนมากนี้ได้รับการเอาใจใส่  
และดูแลรักษา เพื่อโปรแกรมการสอนในโรงเรียนจะได้ผลดี การบำรุงรักษา

อาคารสถานที่สร้างความประทับใจให้ผู้พบเห็นและสาธารณชนอีกด้วย ประชาชนส่วนใหญ่ก็จะไม่ค่อยรู้หรือสนใจในเรื่องโปรแกรมการเรียนการสอนในโรงเรียน แต่มักจะพิจารณาคัดสินใจอย่างง่าย ๆ จากสิ่งที่ปรากฏเห็นได้ภายนอกของโรงเรียน นั่นคือ ดูจากการบำรุงรักษานั้นเอง การจัดการเก็บการซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกการเรียนการสอนต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะทำให้ปรากฏต่อสายตาของผู้พบเห็น มีผลต่อความประทับใจของผู้พบเห็น นอกจากนี้การทำความสะอาดอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในโรงเรียนมีความจำเป็นยิ่ง

ดังนั้น การบริหารอาคารสถานที่ที่จะบังเกิดผลดีนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีการวางแผนระยะสั้นและระยะยาวในการสร้าง บำรุงรักษาซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน จัดให้มีการใช้ประโยชน์สูงสุดทั้งอาคารและบริเวณโรงเรียน จัดให้มีการดูแลและรักษาความสะอาด จัดบริเวณโรงเรียนให้มีการปลูกไม้ยืนต้น เพื่อให้เกิดความร่มรื่น เป็นที่พักผ่อนและให้เกิดความสวยงาม ดังที่ หวน พินรุพันธ์ (หวน พินรุพันธ์ 2528 : 72 - 73) ได้กล่าวถึงการจัดการและการดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพที่ดีนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ นับตั้งแต่ที่ตั้งโรงเรียน ควรอยู่ในที่ที่เหมาะสม ไม่เป็นที่ลุ่มจนเกินไป มีสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งอยู่ในที่การคมนาคมสะดวกพอสมควร ไม่ห่างไกลจากชุมชนมากเกินไป และมีการสาธารณูปโภคสะดวกพอสมควร อาคารเรียน ควรจัดให้มีอาคารเรียนที่ได้มาตรฐาน จำนวนอาคารเรียนและห้องเรียนพอเหมาะกับขนาดและจำนวนนักเรียน การสร้างอาคารเรียนควรถูกทิศทางลม ถ้ามีอาคารเรียนหลายหลังควรสร้างให้อยู่ใกล้เคียงกัน มีทางคิติดึงถึงกันและมีเครื่องมือสื่อสารภายในที่สะดวก ห้องเรียนควรมีเนื้อที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ควรจัดห้องเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งเรื่อง การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง และปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ ถ้าแสงสว่างไม่พอควรทำหน้าต่างเพิ่ม ติดไฟฟ้า หรือหาสื่อภายในให้สว่าง อาคารประกอบควรมีเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับโปรแกรมการเรียน บริเวณโรงเรียน ควรมีให้

เพียงพอ เพื่อนักเรียนได้เล่น พักผ่อน ปฏิบัติกิจกรรมตามหลักสูตร ควรตกแต่ง บริเวณโดยการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้น ให้ร่มรื่นและสวยงาม ควรจัด อาคาร กลุ่มอาคารให้ถูกต้องทิศทางของแสงแดด ลม ฝน การจัดทางสัญจร การสาธารณูปโภค การสุขาภิบาลเพียงพอ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน มีรั้วรอบ ไม่มีน้ำขัง บริเวณใดเป็นที่ลุ่มควรถมหรือทำทางระบายน้ำ เพื่อให้บริเวณ นั้นใช้ทำประโยชน์ได้ ควรจัดภาชนะมีฝาปิดเพื่อเป็นที่ทิ้งเศษกระดาษ และอื่น ๆ เพื่อให้บริเวณสะอาดและสวยงาม รวมทั้งการอบรมนักเรียนให้รู้จักรักษาความ สะอาดของโรงเรียนด้วย สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ได้แก่ แสงสว่างในห้องเรียนจะต้อง อยู่ในระดับที่มองเห็นได้ คือมองเห็นได้อย่างชัดเจนด้วยสายตาของคนปกติ สีที่ใช้ ทาอาคารห้องเรียนจะต้องไม่ฉูดฉาดและไม่สทสีจนเกินไป โดยเฉพาะสีภายใน ห้องเรียน ควรเป็นสีอ่อน ๆ หรือเย็นตา การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนยัง ครอบคลุมถึงไม่มีเสียงรบกวน การถ่ายเทอากาศดี อุณหภูมิไม่ร้อนจนเกินไป

การบริหารอาคารสถานที่เป็นเรื่องของการวางแผนเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การจัดบริเวณ เรื่องของผลงานและความร่มรื่นในบริเวณโรงเรียน การจัดแสง - เสียง - สี การควบคุมอุณหภูมิ การกำหนดขนาดและความจุของ ห้องเรียนและพื้นที่ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการคำนึงถึงระบบความปลอดภัยและ สภาพแวดล้อมด้านสาธารณสุข สรุปแล้ว การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวางแผน ดูแลบำรุงรักษา พัฒนาอาคารต่าง ๆ และ บริเวณให้อยู่ในสภาพที่สวยงามเหมาะสมกับสภาพการใช้อยู่เสมอ

##### 5. การบริหารงานกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของครูใหญ่ กวดยเหตุที่ว่าครูใหญ่มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องดำเนินงานทุกอย่างภายในโรงเรียน เพื่อให้กิจการนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ วิทยุ โทร (วิทยุ โทร

2526 : 290) ได้กล่าวถึงหลักการที่ควรยึดถือในการจัดการกิจการนักเรียนไว้ว่า โรงเรียนควรพยายามให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาสมาเป็นนักเรียนอย่างเสมอภาคและยุติธรรม เพราะการศึกษาช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองดีของชาติ การศึกษาช่วยให้บุคคลมีความรอบรู้และฉลาด มีไหวพริบ รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเอง รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพสังคม การศึกษาช่วยพัฒนาบุคคลให้รู้จักใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2527 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหารและนิเทศงานกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในโรงเรียน การบริหารกิจการนักเรียนจะเริ่มตั้งแต่วันที่เด็กจะเข้าโรงเรียน จนกระทั่งจบออกจากโรงเรียนไปแล้ว

จะเห็นได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนนี้ เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางมาก กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน ล้วนแต่เป็นงานกิจการนักเรียนทั้งสิ้น

เฟเบอร์ และเชียร์รอน (Faber and Shearron. 1970 : 213) ได้ระบุภารกิจของการบริหารกิจการนักเรียนไว้ 7 ประการ คือ การริเริ่มและรักษาระบบการสำรวจนักเรียนในห้องที่การศึกษา การจัดให้มีการปฐมนิเทศนักเรียน การจัดให้มีการบริการแนะแนว การจัดให้มีการบริการสุขภาพ การจัดให้มีการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดระบบและกระบวนการเพื่อการประเมินผล ความเจริญงอกงามของนักเรียน การสร้างวิธีที่จะแก้ปัญหาทางค่านิยมของนักเรียน

เมื่อพิจารณาถึงภารกิจของการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดของเฟเบอร์ และเชียร์รอน สรุปได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนมีขอบข่ายที่ครอบคลุมงาน 4 ประเภทใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ การจัดกิจกรรมนักเรียน การจัด

บริการแนะแนว การปกครองนักเรียนและวินัยในโรงเรียน การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน

กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2528 : 30) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในงานกิจกรรมนักเรียนดังนี้ คือ กำหนดนโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมให้แน่ชัด กำหนดระเบียบการจัดกิจกรรม วางแผนงานกิจกรรมนักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลและศึกษาสภาพความพร้อมของโรงเรียน คำนึงบุคลากร สถานที่ อุปกรณ์ งบประมาณ ตัดสินใจเลือกเปิดกิจกรรมตามความพร้อม รายงานการจัดกิจกรรมนักเรียนประเภทต่าง ๆ และการจัดชุมนุมต่าง ๆ ในแต่ละภาคเรียน ให้เจ้าสังกัดทราบ ส่งยกเลิหรือระงับกิจกรรม หรือชุมนุมต่าง ๆ ที่เห็นว่าก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่เหมาะสม หรือมีการกระทำที่อาจนำมาซึ่งอันตรายต่อความมั่นคงของชาติ จักรระบบงานหรือรูปองค์กรของสายบริหารงานกิจกรรม กำหนดขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหมวดกิจกรรมและครูกิจกรรมให้ชัดเจน รวบรวมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของทุกฝ่าย เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำไปสู่การปรับปรุงงานต่อไป

ถนน กิ่งอินทร์ (ถนน กิ่งอินทร์ 2527 : 29) ได้เสนอแนะว่า กิจกรรมที่ควรจัดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาด หรือเนตรนารีหรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์และรักษาคินแดน กิจกรรมศาสนา กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมนักเรียนไม่ได้จัดขึ้นเพื่อบทรียนโดยเฉพาะ ดังนั้นการจัดกิจกรรมนักเรียนจึงเป็นกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการ  
การศึกษาเอกชน 2527 : 117) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับงาน  
แนะแนวไว้ดังนี้ คือ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการแนะแนวของโรงเรียน ศึกษา  
โครงการแนะแนว และให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ แต่งตั้งกรรมการแนะแนว  
เลือกตัวบุคคลและแต่งตั้งครูแนะแนว จัดหางบประมาณ สถานที่ที่เหมาะสม  
อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดตารางเรียนให้สอดคล้องกับงานแนะแนว  
ส่งเสริมให้คณะครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนให้ซาบซึ้งในคุณค่าของการแนะแนว  
กำหนดให้คณะครูแนะแนวมีเวลาเพียงพอในการปฏิบัติงานในเรื่องการแนะแนว  
วางโครงการอบรมครูประจำการในเรื่องการแนะแนว วางระบบการกรอกระเบียน  
สะสมและควบคุมให้งานดำเนินไปตามระบบที่กำหนด ประเมินผลและปรับปรุงบริการ  
แนะแนวให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ร่วมวางโครงการแนะแนว  
กับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน ประชาสัมพันธ์โครงการแนะแนว

จากหน้าที่ของครูใหญ่ที่เกี่ยวกับการแนะแนว สรุปได้ว่า ครูใหญ่ต้องม  
ความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา หลักการ เป้าหมาย  
ของหลักสูตร รวมทั้งการเข้าใจจิตวิทยาของเด็กนักเรียนเพื่อจะได้เข้าใจปัญหา  
และความต้องการ ตลอดจนสามารถวางแผนให้บริการที่เหมาะสมแก่นักเรียน

พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 260) มีความเห็นว่า  
ครูใหญ่มีงานเกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนดังนี้ คือ การสร้างนโยบายเกี่ยวกับการรักษา  
และส่งเสริมวินัย การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานความประพฤติ  
การให้ความสนับสนุนครู การจัดการกับนักเรียนที่ครูส่งไปหาครูใหญ่

จากแนวคิดของ พนัส หันนาคินทร์ จะเห็นได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบ  
ของครูใหญ่ครอบคลุมความประพฤติของนักเรียน โดยอาศัยระเบียบ ข้อบังคับ  
 ตลอดจนเกณฑ์มาตรฐานความประพฤติ เพื่อต้องการให้นักเรียนมีวินัยที่ดี

สรุปได้ว่า การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง การดำเนินงาน  
 ด้านนักเรียนที่นอกเหนือไปจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อก่อให้เกิด  
 ความเป็นระเบียบ ความสงบสุขและส่งเสริมการแสดงออกของนักเรียนด้วยการจัด  
 กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

#### 6. การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในฐานะที่โรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ตั้งขึ้นด้วยความต้องการ  
 และดำรงอยู่ได้ด้วยความเชื่อถือ ความร่วมมือของประชาชน โรงเรียนจึงเป็น  
 สถานที่ใกล้ชิดกับประชาชนและควรมีความสัมพันธ์กันอย่างคึกคักในแง่เป็นผู้ให้บริการแก่  
 ชุมชนและรับบริการจากชุมชน สุภรณ์ ศรีพิพล และกล้า ทองขาว (สุภรณ์  
 ศรีพิพล และกล้า ทองขาว 2526 : 234) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนเป็น  
 สถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชุมชนจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง  
 ตลอดจนนำความรู้ความคิดใหม่ ๆ มาสู่ชุมชนด้วยความเหมาะสม นักเรียนได้เรียนรู้  
 หลายสิ่งหลายอย่างตลอดเวลา ขณะที่อยู่ที่บ้านและตามสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน  
 โรงเรียนจึงจำเป็นต้องออกไปเกี่ยวข้องกับชุมชนและ เชื้อเชิญชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน  
 นอกจากนี้โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่กระจายอยู่ทั่วไปและมีความใกล้ชิดกับชุมชนมากที่สุด  
 โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน และในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้อง  
 อาศัยชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน

ฉัตรชัย อรรถนันท์ (ฉัตรชัย อรรถนันท์ ม.ป.ป. : 1) ได้กล่าว  
 ไว้ว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียน  
 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เช่น การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การร่วมกำหนด  
 วัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน ตลอดจนร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาของ  
 โรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า เพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนของชุมชน  
 นอกจากนี้ ทางโรงเรียนยังต้องให้ความร่วมมือกับชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่จะแยกออกจากกันไม่ได้ ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน นั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ต่อชุมชน นิพนธ์ กินาวงศ์ (นิพนธ์ กินาวงศ์ 2523 : 78) ได้เสนอแนวทางการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่า อาจทำได้โดยการชาวสารประชาสัมพันธ์ โรงเรียนเป็นประจำ การจัดนิทรรศการในโรงเรียนที่ประชาชนในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วม การจัดโครงการเยี่ยมเยียนนักเรียนตามบ้าน การส่งเสริมการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า สมาคมครูกับผู้บริหาร การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น

จากแนวคิดของ นิพนธ์ กินาวงศ์ จะเห็นได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน คือ การติดต่อให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ประสานงาน ร่วมงานกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยมุ่งสร้างสรรค์และก่อให้เกิดประโยชน์ คำนึงถึงกันทุกฝ่าย แก่โรงเรียนและชุมชน

ผู้มีบทบาทโดยตรงในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือ ครูใหญ่ ซึ่งสามารถติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม สุพิชชา วีระกุล (สุพิชชา วีระกุล 2522 : 80 - 84) เห็นว่า บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ที่จะแสดงออกเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนมีดังนี้ คือ การรับรองแขกของทางโรงเรียน จะต้องตระหนักถึงมารยาทและความสุภาพในการต้อนรับ การรับโทรศัพท์ควรคำนึงถึงความสุภาพ มารยาทในการพูดและรู้จักใช้คำพูดให้เหมาะสม การติดต่อทางจดหมาย ควรใช้คำสุภาพ รักษามุม ชักเจน และพิมพ์ให้เรียบร้อย การรับข้อร้องเรียนจะต้องใจกว้างพอที่จะยอมรับคำร้องเรียน และนำมาเพื่อจัดการแก้ไขและปฏิบัติการ การใช้ชีวิตร่วมในชุมชนควรได้ศึกษา และมีความเข้าใจชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เพื่อสะดวกในการปรับตัวเข้ากับสังคมในชุมชนนั้น การสร้างสัมพันธ์ภาพของคณะบุคลากรในโรงเรียนควรจะ

ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางโครงการ คัดลีนใจ และเสนอแนะ  
ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพต่อ  
นักเรียนและศิษย์เก่าควรสอดคล้องดูแลและเน้นให้คณะครูเห็นความสำคัญในเรื่อง  
บุคลิกภาพของครู การวางตัวต่อนักเรียน วิธีสอน การปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหา  
การวางกฎเกณฑ์และระเบียบวินัย ความสัมพันธ์นอกชั้นเรียน

จะเห็นได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ครูใหญ่  
มีหน้าที่โดยตรงหรือโดยอ้อมในการสร้างความประทับใจ ความเข้าใจให้เกิดขึ้น  
ด้วยการแสดงออกที่ดีต่อบุคคลากรภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

สมพร สุธัตินัย (สมพร สุธัตินัย 2525 : 131) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับ  
จุดประสงค์ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ดังนี้ คือ เพื่อทราบ  
พื้นฐานที่แท้จริงของนักเรียนจากผู้นปกครองเพื่อจะได้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน  
ให้สอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการของนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความ  
เข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อให้ประชาชนหันมาสนใจและช่วยเหลือ  
โรงเรียนทั้งทางด้านการวิชาการและทุนทรัพย์ เพื่อให้ใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนให้  
เกิดประโยชน์ เพื่อให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการให้บริการของโรงเรียน ทั้งวัสดุ  
สถานที่ และความสะดวกต่าง ๆ ส่งเสริมประชาธิปไตยในการจัดการศึกษาให้เป็น  
เรื่องของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง กระบวนการ  
ในการวางแผน การควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากร และการเผยแพร่  
ความรู้ เพื่อพัฒนาโรงเรียนและชุมชนให้เจริญก้าวหน้า

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการความรู้สำหรับครูใหญ่ในการบริหารโรงเรียนจากการศึกษาค้นคว้ายังไม่ปรากฏพบ แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะเดียวกันดังนี้ คือ

องอาจ โฆษะสุนนท์ (องอาจ โฆษะสุนนท์ 2514 : 110) ได้ศึกษาทางอาชีวไปสุตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล จากครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ จำนวน 453 คน ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ที่นำมาใช้ปฏิบัติงานมาจากประสบการณ์มากที่สุด จากตำราและเอกสารมาเป็นอันดับสอง ที่น้อยที่สุดคือ ใหวพริบเนเพาะตัวบุคคล

สมชาย วิเชียรเลิศ (สมชาย วิเชียรเลิศ 2524 : 78) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จากหัวหน้าฝ่ายวางแผนและพัฒนา และครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น 530 คน พบว่าครูใหญ่ต้องการพัฒนาทักษะทางการบริหารงาน 3 ด้าน คือ ด้านเทคนิค ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคตินิยม อยู่ในระดับสูงมาก

สุนีย์ จิตเนื่อง (สุนีย์ จิตเนื่อง 2526 : 84 - 86) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากผู้บริหาร จำนวน 70 คน อาจารย์ จำนวน 350 คน พบว่า

1. ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหารที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในด้านคตินิยมที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

2. ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในค่านิยมชุมชนสัมพันธที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

3. ผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในค่านิยมเทคนิคที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วย

ปรีชา ศรีสราภรณ์ (ปรีชา ศรีสราภรณ์ 2528 : 222 - 224)  
ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากผู้บริหารการฝึกอบรม สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิทยากรสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งสิ้น 287 คน พบว่า การสร้างหลักสูตรควรพิจารณาการจัดลำดับความสำคัญของการเลือกภารกิจที่เป็นปัญหา จำนวน 44 ภารกิจ และกิจกรรมที่ควรฝึกอบรมในภาคปฏิบัติ จำนวน 13 กิจกรรม หึ่งของบุคลากรที่จะเข้าสู่ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งครอบคลุมหัวข้อวิชาการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความรู้ทั่วไปประกอบการบริหารโรงเรียน และการใช้วิชาพฤติกรรมศาสตร์ในการบริหารโรงเรียน โดยใช้เวลาฝึกอบรม 7 วัน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ เสริมสร้างทัศนคติ และให้สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

### งานวิจัยในต่างประเทศ

แคมป์เบลล์ (Campbell. 1980 : 863 - 4) ได้ศึกษาความรู้ที่มีประโยชน์สำหรับวิทยาลัย หรือคณาธิการบดีของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ซึ่งจำแนกออกเป็น 80 รายการ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอธิการบดี ผีวขาว จำนวน 75 คน อธิการบดีผีวดำ จำนวน 75 คน การวิจัยในครั้งนี้พบประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความรู้ที่เกี่ยวกับการปกครอง หรือควบคุมกิจการของสถาบันมีความสำคัญ เมื่อเทียบกับความรู้ 11 รายการแรก
2. ผู้บริหารผีวดำมีความต้องการความรู้ทางการบริหารมากกว่าผู้บริหารผีวขาว
3. กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าความรู้ทั้ง 80 รายการ มีประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาในระดับสูง

มอร์ริสัน (Morrison. 1980 : 484 - 485 - A) ได้ศึกษาความเข้าใจของครูใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในเรื่องแบบของผู้นำและบุคลิกลักษณะที่ชอบสำหรับการปรับปรุงตนเอง จากครูใหญ่ จำนวน 30 คน และครู จำนวน 285 คน ในรัฐฟลอริดา โดยใช้เครื่องมือ The Leadership Effectiveness Adaptability Description - Self and Other และ The Myers - Briggs Personality Type Indicator พบว่า

1. ครูใหญ่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60) เข้าใจว่าภาวะผู้นำของเขาเหมือนกับแบบที่ 2 (มุ่งงานสูง - มุ่งความสัมพันธ์สูง) ซึ่งแสดงลักษณะโดยการพูดจาชักชวนจนเห็นดี
2. ครูส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66) เห็นว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่เหมือนกับแบบที่ 2 เช่นกัน

3. ครูใหญ่ (ร้อยละ 33.30) และครูจากโรงเรียนที่เกี่ยวข้อง เห็นด้วยกับการเลือกแบบที่ 2 เป็นแบบผู้นำของครูใหญ่

4. ครูใหญ่จำนวนมากกว่าครึ่งแสดงความเห็นเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะที่ชอบ ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความชอบต่อระเบียบแบบแผนที่ใช้กันอยู่ประจำและความจริง

5. ครูใหญ่จำนวน 1 ใน 3 ตอบการสัมภาษณ์อย่างแน่ใจและทราบว่า ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำ สามารถนำไปใช้สำหรับการวินิจฉัยตนเอง

6. ครูใหญ่จำนวน 1 ใน 3 ไม่ทราบว่า ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำ สามารถนำไปใช้อย่างไร

7. ครูใหญ่ส่วนที่เหลือหรือประมาณ 1 ใน 3 ตอบอย่างเสียไม่ได้ หรือไม่ตอบแบบสอบถาม

8. ครูใหญ่ส่วนมากไม่มีความรู้ในเรื่องภาวะของผู้นำซึ่งคำกล่าวไว้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ แบบของผู้นำและแบบของบุคลิกลักษณะ

มีส (Mees. 1980 : 4331 - A) ได้ศึกษาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อครูใหญ่ในการประเมินผลครูและการพัฒนาความสามารถ จากครูใหญ่ในรัฐอินดีแอนาตอนใต้ จำนวน 9 เมือง รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยสร้างแบบสอบถาม จำนวน 45 ข้อ จากทักษะพื้นฐานและความรู้ด้านต่าง ๆ ที่วิเคราะห์แล้วว่าสามารถเพิ่มพูนความสามารถของครูใหญ่ในการประเมินคุณภาพการสอนและพัฒนาผู้ร่วมงานได้อย่างง่ายดาย ซึ่งมีอยู่ 10 เรื่อง คือ ทักษะภาวะผู้นำ ทักษะการวางแผน ทักษะการตัดสินใจสั่งการ ความรู้การวางแผนในโรงเรียน ความรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับโรงเรียนในรัฐอินดีแอนา ทักษะการแปลความหมาย

จากข้อมูล ความรู้และทักษะด้านเค้าโครงการสอน ความรู้ด้านหลักสูตร ทักษะการติดต่อสื่อสาร และทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า

1. ทักษะหรือความรู้ด้านต่าง ๆ อยู่ในอันดับสูงทั้งสองเรื่องทั้งระดับความสำคัญและทักษะต่าง ๆ ที่ยังขาดอยู่ ซึ่งควรจะให้มีความสำคัญอย่างมากในการเตรียมและพัฒนาครูใหญ่ คือ

1.1 ทักษะการติดต่อสื่อสาร

1.2 ทักษะการวางแผน

1.3 ทักษะด้านภาวะผู้นำ

2. ทักษะหรือความรู้ด้านต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในอันดับสูงเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือทั้งสองเรื่องทั้งระดับความสำคัญและทักษะที่ยังขาดอยู่ ซึ่งควรเตรียมและพัฒนาครูใหญ่ในลำดับต่อไป คือ

2.1 ความรู้และทักษะด้านเค้าโครงการสอน

2.2 ทักษะการตัดสินใจสั่งการ

2.3 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

โดว์เกิล (Dowdle. 1981 : 3343 - 3344 - A) ได้ศึกษาความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐออลาบามา จากครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในรัฐออลาบามา จำนวน 115 คน พบว่า

1. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความเข้าใจของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในเรื่องความรู้และทักษะที่มีอยู่จริง และตามความคาดหวัง จำนวน 43 รายการ จากจำนวน 47 รายการ

2. ครูใหญ่เห็นว่าทุกภารกิจมีความสำคัญ แต่มีอยู่ 2 ภารกิจที่สำคัญที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและประเมินผลครู และการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูเข้าทำการสอนในโรงเรียนของคนซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญมากที่สุด

3. ครูใหญ่ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในชนบทของรัฐอิลลาบามาไม่ได้รับการประเมินผลงานอย่างเป็นทางการ

4. โอกาสความก้าวหน้าสำหรับผู้หญิงในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองใหญ่มีมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนชนบทที่เล็กกว่า

5. ครูใหญ่ไม่เห็นด้วยกับภารกิจด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญเท่ากับการบริหารงานด้านอื่น ๆ

6. ครูใหญ่มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่สามารถทำให้เขาสามารถพัฒนาโปรแกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับครูปกครองและสมาชิกของชุมชนในกิจกรรมที่โรงเรียนเกี่ยวข้องซึ่งจะนำความเข้าใจในเรื่องของโรงเรียนทั้งหมดไปใช้

7. ครูใหญ่มีความต้องการการฝึกฝนในเรื่องการตกลงร่วมกันโดยเน้นความสำเร็จของการตกลงร่วมกันในด้านบทบาทและภารกิจของครูใหญ่

ไทรอาซี (Triarsi. 1982 : 3380 - A) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความรู้ด้านการจัดการศึกษาวิชาชีพของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการงานอาชีพในระบบการมอบหมายให้จัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพในรัฐอินเดียนา พบว่า

1. ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาไม่มีความรู้เกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีพ ซึ่งเชื่อกันว่า ครูใหญ่ต้องมีความรู้ในด้านนี้เพื่อที่สามารถทำให้ระบบการมอบหมายให้จัดการศึกษาด้านอาชีพมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

2. การประสานงานและการติดต่อสื่อสารระหว่างครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา กับผู้อำนวยการงานอาชีพมีเพียงเล็กน้อยและไม่มีประสิทธิภาพ
  3. ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ได้รับการร่วมมือในเรื่องการสนองความต้องการด้านอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษา
  4. มีความสนใจในเรื่องข้อจำกัดหรือการขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะกรรมการการจัดการศึกษาอาชีพของรัฐกับกองการศึกษาสายเทคนิค แผนการศึกษาวิชาชีพกับครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา
  5. ครูใหญ่โรงเรียนมัศึกษามีข้อจำกัดในเรื่องโอกาสต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการวางแผนและส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ ณ ศูนย์จัดการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพและในระดับการบริหารของรัฐ
  6. ใบรับรองการเป็นครูของรัฐไม่ได้กำหนดว่าการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและการอนุญาตให้ควบคุมดูแล
- บรอดคัท (Broad. 1986 : 492 - A) ได้ศึกษาความรู้และความต้องการในการเรียนรู้ของผู้บริหารตามหน่วยการสอนประเภทที่ 1 หลักสูตร 2 ปี และหลักสูตร 4 ปี ในวิทยาลัยของรัฐ จากผู้บริหารหลักสูตร 2 ปี จำนวน 200 คน และหลักสูตร 4 ปี จำนวน 100 คน โดยใช้แบบสอบถาม First - Line Administrators' Knowledge and Needs Inventory (FLAKNI)
- ผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า เขามีความรู้ในระดับสูงหลายด้าน และต้องการเรียนรู้อย่างกว้างขวางในเรื่องความรู้และทักษะในการพัฒนางาน ความต้องการการเรียนรู้อันดับสูงสุดทั้งสองกลุ่ม คือ การจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีความไม่พึงพอใจของบุคคลเกิดขึ้น การปรับปรุงความเห็นที่น้อยในการทำงาน การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดหาทุนจากภายนอก

### สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิสูงกับผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดีกับ อันดีควรปรับปรุง กับอันดีควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

##### 1. ประชากร

ประชากรที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน เอกชนสายสามัญ ซึ่งเปิดสอนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 142 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 142 โรงเรียน

##### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ เครจี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ  
2 - 3 จำนวน 64 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ  
ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 64 โรงเรียน

2.2 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ  
4 จำนวน 44 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพ  
มหานคร จำนวน 44 โรงเรียน

2.3 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับ  
5 - 6 จำนวน 13 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ  
ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 โรงเรียน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 121 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย  
(Simple Random Sampling) จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ  
ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 121 โรงเรียน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามมาตรฐานโรงเรียน

| กลุ่มที่ | อันดับมาตรฐานโรงเรียนเอกชน | ประชากร  |           | กลุ่มตัวอย่าง |           |
|----------|----------------------------|----------|-----------|---------------|-----------|
|          |                            | โรงเรียน | ผู้บริหาร | โรงเรียน      | ผู้บริหาร |
| 1        | 2                          | 28       | 28        | 24            | 24        |
|          | 3                          | 47       | 47        | 40            | 40        |
| 2        | 4                          | 51       | 51        | 44            | 44        |
| 3        | 5                          | 13       | 13        | 10            | 10        |
|          | 6                          | 3        | 3         | 3             | 3         |
|          | รวม                        | 142      | 142       | 121           | 121       |

## เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของตนที่มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน คือ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ความรู้ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้แสดงทัศนะเป็น 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 60 ข้อ ซึ่งแยกเป็นคำถามในแต่ละด้านดังนี้

1. ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ จำนวน 10 ข้อ
2. ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 10 ข้อ
3. ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ จำนวน 10 ข้อ
4. ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ จำนวน 10 ข้อ
5. ความรู้ด้านการบริหารงานกิจกรรมนักเรียน จำนวน 10 ข้อ
6. ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จำนวน 10 ข้อ

ในแต่ละคำถาม คำตอบ ให้เลือก 5 คำตอบ ซึ่งมีระดับการแสดงทัศนะที่มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนเอกชน ดังนี้

- |         |             |                   |                      |
|---------|-------------|-------------------|----------------------|
| ระดับ 5 | หมายความว่า | ต้องการมากที่สุด  | มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน |
| ระดับ 4 | หมายความว่า | ต้องการมาก        | มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน |
| ระดับ 3 | หมายความว่า | ต้องการปานกลาง    | มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน |
| ระดับ 2 | หมายความว่า | ต้องการน้อย       | มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน |
| ระดับ 1 | หมายความว่า | ต้องการน้อยที่สุด | มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน |

## การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาความรู้ทางการบริหารโรงเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบสร้างเครื่องมือในหัวข้อที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมทั้งความรู้ด้านอื่น ๆ พร้อมทั้งศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) แล้วนำความรู้และแนวความคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมกับการวิจัย เรื่องความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน โดยให้มีเนื้อหาครอบคลุมตามความมุ่งหมายที่แจ้งไว้

2. หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ตรงทางด้านการบริหารการศึกษา รวม 5 คน ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง ตามเนื้อหาและโครงสร้าง

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

4. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ( $\alpha$  - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัย นำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน แบบสอบถามแต่ละฉบับกำหนดวันส่งคืนไว้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 121 ฉบับ ได้รับคืน 106 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทั้ง 106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน

| กลุ่มที่ | อันดับมาตรฐานโรงเรียนเอกชน | ผู้บริหาร |           | ร้อยละ |
|----------|----------------------------|-----------|-----------|--------|
|          |                            | ส่ง       | ได้รับคืน |        |
| 1        | 2                          | 24        | 22        | 92     |
|          | 3                          | 40        | 38        | 95     |
| 2        | 4                          | 44        | 34        | 77     |
| 3        | 5                          | 10        | 10        | 100    |
|          | 6                          | 3         | 2         | 67     |
|          | รวม                        | 121       | 106       |        |
|          | ร้อยละ                     | 100       | 87        |        |

### การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนมาทั้งหมดแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ โรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับ 2 - 3 (อันดับดี) มาตรฐานอันดับ 4 (อันดับควรปรับปรุง) มาตรฐานอันดับ 5 - 6 (อันดับควรปรับปรุงอย่างมาก)
2. นำแบบสอบถามที่คัดไว้มาตรวจให้คะแนนในตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ววิเคราะห์ข้อมูล

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามแต่ละข้อและรายด้าน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

|                         |                   |
|-------------------------|-------------------|
| คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 | ต้องการมากที่สุด  |
| คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 | ต้องการมาก        |
| คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 | ต้องการปานกลาง    |
| คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 | ต้องการน้อย       |
| คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 | ต้องการน้อยที่สุด |

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน จำนวน 2 กลุ่ม ซึ่งจำแนกตามวุฒิ โดยใช้  $t - test$  (Independent Samples)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
จำนวน 3 กลุ่ม ซึ่งจำแนกตามมาตรฐานโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความ  
แปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One - way Analysis of Variance)
5. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดใน ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นความคิดเห็น  
และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นำมาวิเคราะห์สรุปผล

### สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน
  - 1.1 ค่าเฉลี่ย
  - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร Alpha - Coefficient  
(Cronbach, 1970 : 161)

สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

|       |          |     |                                          |
|-------|----------|-----|------------------------------------------|
| เมื่อ | $\alpha$ | แทน | ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ     |
|       | $n$      | แทน | จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามทั้งฉบับ         |
|       | $s_i^2$  | แทน | ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม         |
|       | $s_t^2$  | แทน | ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถาม<br>ทั้งฉบับ |

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) โดยใช้  $t$ -test ผู้วิจัยจะทำการทดสอบค่าความแปรปรวนของงานแต่ละด้านรวม 6 ด้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มก่อนการเลือกใช้  $t$ -test ดังนี้

การทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของทั้ง 2 กลุ่ม เมื่อ  $s_1^2$  มีค่ามากกว่า  $s_2^2$  ใช้สูตร

$$F = \frac{s_1^2}{s_2^2}$$

แต่ถ้า  $s_2^2$  มีค่ามากกว่า  $s_1^2$  ใช้สูตร

$$F = \frac{s_2^2}{s_1^2}$$

โดยมี  $df_1 = n_1 - 1$ ,  $df_2 = n_2 - 1$

(Kohout, 1974 : 349)

ถ้าผลการทดสอบพบว่า ความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจะคำนวณ  
t - test โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left( \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

โดยมี  $df = n_1 + n_2 - 2$

(ชูศรี วงศ์วัคนะ 2527 : 177)

ถ้าผลการทดสอบพบว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยจะคำนวณ  
t - test โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี

$$df = \frac{\left( \frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left( \frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left( \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

(ชูศรี วงศ์วัคนะ 2527 : 177)

|       |             |     |                                 |                  |
|-------|-------------|-----|---------------------------------|------------------|
| เมื่อ | t           | แทน | ค่าที่จะพิจารณาใน               | t - distribution |
|       | $\bar{X}_1$ | แทน | คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1        |                  |
|       | $\bar{X}_2$ | แทน | คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2        |                  |
|       | $S_1^2$     | แทน | ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1   |                  |
|       | $S_2^2$     | แทน | ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2   |                  |
|       | $n_1$       | แทน | จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 |                  |
|       | $n_2$       | แทน | จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 |                  |

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างทักษะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ  
(One - way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

(ดูศรี วงศ์รัตน์ 2527 : 249)

|       |        |     |                 |                  |
|-------|--------|-----|-----------------|------------------|
| เมื่อ | F      | แทน | ค่าที่ใช้ใน     | F - distribution |
|       | $MS_B$ | แทน | ค่า Mean square | ระหว่างกลุ่ม     |
|       | $MS_W$ | แทน | ค่า Mean square | ภายในกลุ่ม       |

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามที่ตั้งสมมติฐานไว้แล้ว  
ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ ตามวิธีการ  
ของ Newman Keuls

#### บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการเสนอตาราง และการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายดังนี้

|           |     |                                          |
|-----------|-----|------------------------------------------|
| N         | แทน | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง                       |
| $\bar{X}$ | แทน | ค่าคะแนนเฉลี่ย                           |
| S.D.      | แทน | ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน                  |
| $S^2$     | แทน | ค่าความแปรปรวน                           |
| t         | แทน | ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution |
| F         | แทน | ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution |
| SS        | แทน | ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน                 |
| MS        | แทน | ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน        |
| df        | แทน | ระดับความเป็นอิสระ                       |

#### ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานต่างกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน  
ของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน  
เอกชน โดยจำแนกตามวุฒิของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน  
ของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน  
เอกชน โดยจำแนกตามกลุ่มมาตรฐานโรงเรียน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ทั้ง 4 ตอน ปรากฏในตาราง 3 ถึง 17

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียน  
เอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐาน  
ต่างกัน โดยแยกพิจารณาดังนี้

1. คำสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน  
6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคืบคั้น อันคืบคั้น  
ปรับปรุง กับอันคืบคั้นปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายด้าน

#### 1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 3 แสดงการสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุงกับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ                                  | อันคับคั่ง |       | อันคับควรปรับปรุง |       | อันคับควรปรับปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|------------|-------|-------------------|-------|---------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                            | $\bar{X}$  | S.D.  | $\bar{X}$         | S.D.  | $\bar{X}$                 | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด      | 4.067      | 0.861 | 4.088             | 0.830 | 4.000                     | 1.128 | 4.066     | 0.876 |
| 2.  | วิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร                             | 4.100      | 0.915 | 3.941             | 0.919 | 4.083                     | 0.900 | 4.047     | 0.909 |
| 3.  | วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ                       | 4.350      | 0.777 | 4.176             | 0.716 | 4.417                     | 0.669 | 4.302     | 0.745 |
| 4.  | วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน                | 3.933      | 0.800 | 3.794             | 0.808 | 4.167                     | 0.835 | 3.915     | 0.806 |
| 5.  | วิธีการนิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู                                  | 4.167      | 0.785 | 3.853             | 0.744 | 3.833                     | 0.835 | 4.028     | 0.786 |
| 6.  | วิธีการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้าและการส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี | 3.967      | 0.823 | 3.765             | 0.819 | 4.000                     | 0.603 | 3.906     | 0.799 |

ตาราง 3 (ต่อ)

| ข้อ | ความต้องการความรู้ความ<br>การบริหารงานวิชาการ                                                                   | อันดับที่ |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                                                 | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 7.  | วิธีการจัดให้มีการรายงาน<br>ผลเกี่ยวกับความก้าวหน้า<br>ทางการเรียน หรือปัญหา<br>ของนักเรียนให้ผู้ปกครอง<br>ทราบ | 3.500     | 1.112 | 3.765                 | 0.923 | 4.000                         | 0.739 | 3.642     | 1.025 |
| 8.  | วิธีการผลิตและการใช้<br>อุปกรณ์การสอนเพื่อใช้<br>ในโรงเรียน                                                     | 3.917     | 0.907 | 3.971                 | 0.834 | 4.250                         | 0.622 | 3.972     | 0.856 |
| 9.  | วิธีการส่งเสริมให้ครูอ่าน<br>บทความหรือตำราวิชา<br>การศึกษา เพื่อปรับปรุง<br>เทคนิคการสอน                       | 4.150     | 0.917 | 3.941                 | 0.886 | 4.333                         | 0.651 | 4.104     | 0.883 |
| 10. | การจัดห้องสมุดที่ใด<br>มาตรฐาน                                                                                  | 3.883     | 1.059 | 3.706                 | 0.906 | 3.917                         | 0.900 | 3.830     | 0.990 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                                                                       | 4.003     | 0.604 | 3.900                 | 0.597 | 4.100                         | 0.513 | 3.981     | 0.591 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ความต้องการอันคับคั่งแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมาได้แก่ วิธีการนิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู และอันคับคั่งสุดท้ายได้แก่ วิธีการจัดให้มีการรายงานผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียนหรือปัญหาของนักเรียนให้ครูปกครองทราบ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ความต้องการอันคับคั่งแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมาได้แก่ วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด และอันคับคั่งสุดท้ายได้แก่ การจัดห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ความต้องการอันคับคั่งแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียน

การสอนให้มีประสิทธิภาพ รองลงมาได้แก่ วิธีการส่งเสริมให้ครูอ่านบทความหรือ  
ตำราวิชาการศึกษา เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน และอันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีการ  
นิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู

## 1.2 งานการบริหารงานบุคคล

ตาราง 4 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันค้ำดี อันค้ำควรปรับปรุง กับอันค้ำควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้ทาง<br>การบริหารงานบุคคล                                   | อันค้ำดี  |       | อันค้ำควร<br>ปรับปรุง |       | อันค้ำควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                              | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | วิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของ<br>บุคลากรให้สอดคล้องกับ<br>ความจำเป็นของโรงเรียน  | 3.533     | 1.049 | 3.735                 | 0.864 | 4.083                         | 0.669 | 3.660     | 0.965 |
| 2.  | การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อ<br>การคัดเลือกบุคลากร                                 | 3.550     | 1.016 | 3.559                 | 0.991 | 3.667                         | 0.651 | 3.566     | 0.966 |
| 3.  | วิธีการฝึกอบรมบุคลากร<br>ระหว่างประจำการ เพื่อ<br>เพิ่มพูนความรู้ความสามารถ  | 3.783     | 0.958 | 3.912                 | 0.753 | 4.083                         | 0.515 | 3.858     | 0.856 |
| 4.  | วิธีการเสริมสร้างกำลังใจ<br>และขวัญในการปฏิบัติงาน<br>ของครู                 | 4.100     | 0.838 | 3.765                 | 0.923 | 3.833                         | 0.577 | 3.962     | 0.850 |
| 5.  | วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อ<br>เพิ่มประสิทธิภาพของการ<br>ทำงาน                 | 4.133     | 0.791 | 3.794                 | 0.946 | 4.000                         | 0.853 | 4.009     | 0.856 |
| 6.  | วิธีการส่งเสริมให้ครูได้<br>แสดงออกถึงความสามารถ<br>ในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด | 4.183     | 0.748 | 3.912                 | 0.866 | 3.917                         | 0.793 | 4.066     | 0.796 |

ตาราง 4 (ต่อ)

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล                                 | อันดับที่ |       | อันดับการปรับปรุง |       | อันดับการปรับปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|-------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-------------------|-------|---------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                         | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$         | S.D.  | $\bar{X}$                 | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 7.  | การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน   | 3.883     | 0.865 | 3.735             | 0.931 | 3.500                     | 0.522 | 3.792     | 0.859 |
| 8.  | วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาคือความขัดแย้ง | 3.700     | 0.944 | 3.588             | 0.821 | 3.417                     | 0.793 | 3.632     | 0.887 |
| 9.  | วิธีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน                   | 3.750     | 0.876 | 3.706             | 0.799 | 4.000                     | 0.603 | 3.764     | 0.823 |
| 10. | วิธีการพิจารณาให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียน                           | 3.567     | 0.981 | 3.441             | 0.705 | 3.667                     | 0.778 | 3.538     | 0.875 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                               | 3.818     | 0.628 | 3.714             | 0.680 | 3.816                     | 0.354 | 3.785     | 0.618 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานบุคคลทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานบุคคลทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด รองลงมาได้แก่ วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน และอันคับสุดท้ายได้แก่ วิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการพิจารณาให้โทษแก่บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีการฝึกอบรมบุคลากรระหว่างประจำการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่ วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด และอันคับสุดท้ายได้แก่ วิธีการพิจารณาให้โทษแก่บุคลากรในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาคัดแย้งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ

เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีจัดทำแผน  
 อัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน และวิธีการฝึกอบรม  
 บุคลากรระหว่างประจำการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ รองลงมาได้แก่  
 วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน และวิธีพิจารณาประเมินผล  
 การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน อันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีวิเคราะห์พฤติกรรม  
 ของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง

### 1.3 งานการบริหารงานธุรการ

ตาราง 5 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
 ธุรการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี อันดับควรปรับปรุง กับ  
 อันดับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายชื่อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้<br>การบริหารงานธุรการ                                                | อันดับดี  |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                         | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | วิธีการจัดตั้งงบประมาณของ<br>โรงเรียน                                                   | 3.417     | 0.979 | 3.647                 | 1.098 | 3.750                         | 0.754 | 3.528     | 0.997 |
| 2.  | วิธีการจัดสรรงบประมาณให้<br>สอดคล้องกับความต้องการ<br>ของหน่วยงานต่าง ๆ ของ<br>โรงเรียน | 3.483     | 0.930 | 3.676                 | 1.065 | 3.417                         | 0.515 | 3.538     | 0.938 |
| 3.  | วิธีปฏิบัติในการควบคุมค่าใช้จ่าย<br>ของโรงเรียน                                         | 3.617     | 1.043 | 3.765                 | 1.103 | 3.500                         | 0.522 | 3.651     | 1.015 |
| 4.  | วิธีการควบคุมและติดตามผล<br>การใช้งบประมาณเพื่อให้<br>เป็นไปตามแผนงาน                   | 3.567     | 0.963 | 3.706                 | 0.970 | 3.667                         | 0.492 | 3.623     | 0.920 |
| 5.  | วิธีตรวจสอบระบบบัญชี เพื่อ<br>ให้เกิดความถูกต้องและเป็น<br>ปัจจุบันอยู่เสมอ             | 3.550     | 1.032 | 3.618                 | 0.958 | 3.833                         | 0.718 | 3.604     | 0.983 |
| 6.  | วิธีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่น<br>มาช่วยเหลือในการดำเนินงาน<br>ของโรงเรียน                | 3.350     | 1.132 | 3.529                 | 1.376 | 3.500                         | 1.446 | 3.425     | 1.242 |

ตาราง 5 (ต่อ)

| ข้อ | ความต้องการความรู้ความ<br>การบริหารงานธุรการ                                                                                 | อันดับดี  |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                                                              | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 7.  | วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ                                                                                                     | 3.400     | 0.848 | 3.412                 | 0.892 | 3.083                         | 0.515 | 3.368     | 0.832 |
| 8.  | วิธีจัดระบบสื่อสาร เช่น การ<br>แจ้งข่าว คำสั่ง การประชุม<br>กฎ และระเบียบที่ใช้ใน<br>โรงเรียนให้เป็นไปอย่างมี<br>ประสิทธิภาพ | 3.533     | 0.965 | 3.529                 | 0.896 | 3.833                         | 0.577 | 3.566     | 0.905 |
| 9.  | วิธีการดูแลรักษา และซ่อมแซม<br>พัสดุ ทรัพย์สิน ที่ใช้ภายใน<br>โรงเรียน ให้อยู่ในสภาพที่ใช้<br>การได้ดี                       | 3.617     | 0.885 | 3.471                 | 0.788 | 3.750                         | 0.622 | 3.585     | 0.827 |
| 10. | วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์<br>ของโรงเรียน                                                                                    | 3.833     | 0.942 | 3.676                 | 0.976 | 4.083                         | 0.793 | 3.811     | 0.937 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                                                                                    | 3.536     | 0.711 | 3.602                 | 0.795 | 3.641                         | 0.334 | 3.570     | 0.704 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับคี่ปรับปรุง กับอันคับคี่ปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน และวิธีการจัดระบบงานสารบรรณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน วิธีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน วิธีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน และวิธีการจัดระบบงานสารบรรณ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกไค้แก่ วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน รองลงมาไค้แก่ วิธีปฏิบัติในการควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน และวิธีการดูแลสุขภาพ และซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ภายในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การไค้ดี อันคับสุดท้ายไค้แก่ วิธีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ และวิธีการดูแลสุขภาพ และซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ภายในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การไค้ดี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกไค้แก่ วิธีปฏิบัติในการควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน รองลงมาไค้แก่ วิธีการควบคุมและติดตามผลการใช้งบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน และอันคับสุดท้ายไค้แก่ วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดระบบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน และวิธีการจัดระบบงานสารบรรณ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีตรวจสอบระบบบัญชี เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และวิธีจัดระบบสื่อสาร เช่น การแจ้งข่าว คำสั่ง การประชุม กฏ และระเบียบที่ใช้ในโรงเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ

#### 1.4 ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่

ตาราง 6 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันสมควรปรับปรุงกับอันสมควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่                                       | อันคับคั่ง |       | อันสมควรปรับปรุง |       | อันสมควรปรับปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------|------------|-------|------------------|-------|--------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                      | $\bar{X}$  | S.D.  | $\bar{X}$        | S.D.  | $\bar{X}$                | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | วิธีการวางแผนระยะยาวในการสร้างบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน หอเรียน และบริเวณโรงเรียน | 3.517      | 0.930 | 3.588            | 0.988 | 3.750                    | 0.622 | 3.566     | 0.916 |
| 2.  | วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน                                              | 2.800      | 1.005 | 2.941            | 0.983 | 2.833                    | 0.718 | 2.849     | 0.964 |
| 3.  | วิธีควบคุมการก่อสร้าง                                                                | 3.033      | 1.089 | 2.971            | 0.904 | 3.083                    | 1.240 | 3.019     | 1.042 |
| 4.  | วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน                       | 3.700      | 0.908 | 3.735            | 0.963 | 3.917                    | 0.669 | 3.736     | 0.898 |
| 5.  | วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด                                          | 3.767      | 1.047 | 3.706            | 0.970 | 3.917                    | 0.289 | 3.764     | 0.962 |
| 6.  | วิธีควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของหอเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน                | 3.800      | 1.054 | 3.706            | 1.060 | 3.917                    | 0.669 | 3.783     | 1.014 |

ตาราง 6 (ต่อ)

| ข้อ | ความถี่ของการความรุดานการ<br>บริหารงานอาคารสถานที่                                     | อันดับที่ |       | อันดับการ<br>ปรับปรุง |       | อันดับการปรับปรุง<br>อย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                        | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 7.  | วิธีจัดระบบแสง เสียง การ<br>ติดทอกภายในโรงเรียน                                        | 3.483     | 0.948 | 3.382                 | 1.280 | 3.583                         | 0.669 | 3.462     | 1.034 |
| 8.  | วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบ<br>และการสร้างบรรยากาศ<br>ของห้องเรียนให้เอื้อต่อ          |           |       |                       |       |                               |       |           |       |
| 9.  | การเรียนการสอน<br>วิธีการดูแลน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้<br>ถูกสุขลักษณะทั้งปริมาณและ<br>คุณภาพ | 3.750     | 0.932 | 3.765                 | 1.103 | 3.833                         | 0.718 | 3.764     | 0.962 |
| 10. | การจัดหาและตกแต่งต้นไม้<br>ดอกหรือไม้ประดับ เพื่อสร้าง<br>บรรยากาศให้ร่มรื่น           | 3.567     | 1.047 | 3.647                 | 0.950 | 3.750                         | 0.965 | 3.613     | 1.001 |
|     |                                                                                        | 3.433     | 0.871 | 3.676                 | 0.945 | 3.833                         | 1.115 | 3.557     | 0.927 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                                              | 3.485     | 0.764 | 3.511                 | 0.839 | 3.641                         | 0.520 | 3.511     | 0.761 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน วิธีการควบคุมการก่อสร้าง และวิธีจักระบบแสงเสียง การติดต่อกภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน วิธีการควบคุมการก่อสร้าง วิธีจักระบบแสง เสียง การติดต่อกภายในโรงเรียน และการจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกไม้หรือไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และอันคับสุดท้ายได้แก่ วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน วิธีการควบคุมการก่อสร้าง และวิธีจักระบบแสง เสียง การติดต่อกภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีจักระบบของห้องเรียน หองประกอบ และการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และอันคับสุดท้ายได้แก่ วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน และวิธีควบคุมการก่อสร้างอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และวิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบ และการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน และการจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่น อันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน

#### 1.5 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน

ตาราง 7 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
กิจการนักเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันค้ำคือ อันค้ำควรปรับปรุง  
กับอันค้ำควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน                              | อันค้ำคือ |       | อันค้ำควรปรับปรุง |       | อันค้ำควรปรับปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-------------------|-------|---------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                               | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$         | S.D.  | $\bar{X}$                 | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเพื่อให้นักเรียนได้เลือกเรียน | 3.483     | 0.892 | 3.529             | 0.748 | 3.667                     | 0.778 | 3.519     | 0.831 |
| 2.  | วิธีจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน                             | 3.733     | 0.841 | 3.529             | 0.748 | 3.417                     | 0.515 | 3.632     | 0.785 |
| 3.  | วิธีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม และวินัยให้แก่ นักเรียน                           | 4.200     | 0.968 | 4.118             | 0.880 | 3.917                     | 0.793 | 4.142     | 0.930 |
| 4.  | วิธีการจัดตั้งสถานนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย   | 3.383     | 1.027 | 3.088             | 0.933 | 3.083                     | 0.900 | 3.255     | 0.986 |
| 5.  | วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดให้โทษทั้งจากภายนอกและภายในโรงเรียน                  | 3.667     | 1.068 | 3.706             | 1.268 | 4.000                     | 0.953 | 3.717     | 1.119 |
| 6.  | วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติเกเร                                         | 3.650     | 1.055 | 3.735             | 1.189 | 3.833                     | 1.115 | 3.698     | 1.097 |

ตาราง 7 (ต่อ)

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการ<br>บริหารงานกิจการนักเรียน                               | อันดับดี  |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                    | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 7.  | การจัดบริการแนะแนวใน<br>โรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพ<br>การเรียนการสอนของ<br>โรงเรียน | 3.767     | 0.927 | 3.647                 | 0.734 | 3.833                         | 0.577 | 3.736     | 0.832 |
| 8.  | วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่<br>นักเรียนที่มีปัญหา                                   | 3.833     | 0.847 | 3.735                 | 0.994 | 4.000                         | 0.853 | 3.821     | 0.892 |
| 9.  | การเริ่มต้นหรือการปรับปรุง<br>การจัดโครงการอาหาร<br>กลางวันของนักเรียน             | 2.833     | 1.106 | 2.706                 | 1.142 | 3.167                         | 0.937 | 2.850     | 1.099 |
| 10. | การให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับ<br>ความปลอดภัยของนักเรียน                            | 3.617     | 0.950 | 3.735                 | 0.963 | 4.003                         | 0.793 | 3.703     | 0.946 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                                          | 3.621     | 0.716 | 3.552                 | 0.737 | 3.700                         | 0.650 | 3.608     | 0.711 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกเรียน และการเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยให้แก่ นักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา และอันคับสุดท้ายได้แก่ การเริ่มต้นหรือปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวันของนักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย และการเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวันของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีการอบรมคุณธรรมจริยธรรมและวินัยให้แก่ นักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติเกเร วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา และการให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับ

ความปลอดภัยของนักเรียน อันถึงสุดท้ายได้แก่ การเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัด  
โครงการอาหารกลางวันของนักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันสมควรปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเฉลี่ย  
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีจัดทำแผนงาน  
และโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน วิธีการจัดตั้งสถานนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้  
ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย และการเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการ  
อาหารกลางวันของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ใน  
ในระดับมาก ความต้องการอันดับแรกได้แก่ การให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับความ  
ปลอดภัยของนักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการป้องกันปัญหาสุขภาพเด็กให้โทษทั้งจาก  
ภายนอกและภายในโรงเรียน และอันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีการจัดตั้งสถานนักเรียน  
เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกการดำเนินงานแบบประชาธิปไตย

#### 1.6 ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตาราง ข แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหาร  
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐาน  
อันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายข้อ

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน             | อันคับคั่ง |       | อันคับควรปรับปรุง |       | อันคับควรปรับปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------|------------|-------|-------------------|-------|---------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                | $\bar{X}$  | S.D.  | $\bar{X}$         | S.D.  | $\bar{X}$                 | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1.  | วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน                | 3.800      | 0.840 | 3.647             | 0.81  | 3.917                     | 0.669 | 3.764     | 0.811 |
| 2.  | วิธีการเขียนโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในด้านกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว | 3.567      | 0.810 | 3.113             | 0.844 | 3.417                     | 0.515 | 3.406     | 0.814 |
| 3.  | วิธีการสำรวจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน                    | 3.433      | 0.831 | 3.000             | 0.853 | 3.583                     | 0.793 | 3.311     | 0.855 |
| 4.  | วิธีการแสวงหาทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน         | 3.533      | 0.853 | 3.083             | 0.933 | 3.583                     | 0.515 | 3.396     | 0.869 |
| 5.  | วิธีการกระตุ้นให้บุคคลและประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน        | 3.883      | 0.761 | 3.412             | 0.957 | 3.917                     | 0.669 | 3.736     | 0.843 |

ตาราง 3 (ต่อ)

| ข้อ | ความต้องการความรู้ด้านการ<br>บริหารความสัมพันธ์ระหว่าง<br>โรงเรียนกับชุมชน                      | อันดับที่ |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|     |                                                                                                 | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 6.  | วิธีการบริการเผยแพร่ความรู้<br>ด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน                                           | 3.533     | 0.791 | 3.206                 | 0.808 | 3.833                         | 0.577 | 3.462     | 0.795 |
| 7.  | วิธีการสนับสนุนและส่งเสริม<br>ให้ครูและนักเรียนเข้าร่วม<br>ในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน               | 3.700     | 0.869 | 3.353                 | 0.812 | 4.033                         | 0.669 | 3.632     | 0.854 |
| 8.  | วิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุง<br>สมาคมศิษย์เก่าให้สามารถ<br>ดำเนินการที่เป็นประโยชน์<br>แก่ส่วนรวม | 3.400     | 1.238 | 3.235                 | 1.103 | 3.167                         | 0.937 | 3.321     | 1.159 |
| 9.  | วิธีการประชาสัมพันธ์ความ<br>ก้าวหน้าในการจัดการศึกษา<br>ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ                 | 3.650     | 0.917 | 3.471                 | 0.896 | 3.533                         | 0.793 | 3.535     | 0.893 |
| 10. | วิธีการปรับตัวของผู้บริหาร<br>เพื่อสภาพภายนอกโรงเรียน                                           | 3.650     | 0.899 | 3.618                 | 0.888 | 3.533                         | 0.793 | 3.632     | 0.876 |
|     | เฉลี่ยรวม                                                                                       | 3.615     | 0.616 | 3.314                 | 0.667 | 3.666                         | 0.519 | 3.524     | 0.635 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการเขียนโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว วิธีการสำรวจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการแสวงหาทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน วิธีการบริการเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน และวิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการสำรวจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และวิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันคับแรก ได้แก่ วิธีการกระตุ้นให้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และอันคับสุดท้ายได้แก่ วิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และ

วิธีการปรับตัวของผู้บริหารคหวิสาหกิจนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการปรับตัวของผู้บริหารคหวิสาหกิจนอกโรงเรียน และอันดับสุดท้ายได้แก่

วิธีการสำรวจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการความรู้วิธีการเขียนโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในค่านิจกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และวิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน รองลงมาได้แก่ วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน และวิธีการกระตุ้นให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน อันดับสุดท้ายได้แก่ วิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม

## 2. ค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน

6. ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับที่ 6 อันดับควรปรับปรุง กับอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน ดังได้แสดงรายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่าสถิติพื้นฐานความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนรวมทั้ง 6 ด้าน  
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี อันดับควรปรับปรุง กับอันดับ  
ควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

| ความต้องการความรู้ทางการ<br>บริหารโรงเรียน              | อันดับดี  |       | อันดับควร<br>ปรับปรุง |       | อันดับควรปรับ<br>ปรุงอย่างมาก |       | รวม       |       |
|---------------------------------------------------------|-----------|-------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------|-----------|-------|
|                                                         | $\bar{X}$ | S.D.  | $\bar{X}$             | S.D.  | $\bar{X}$                     | S.D.  | $\bar{X}$ | S.D.  |
| 1. ด้านการบริหารงานวิชาการ                              | 4.003     | 0.604 | 3.900                 | 0.597 | 4.100                         | 0.513 | 3.981     | 0.591 |
| 2. ด้านการบริหารงานบุคคล                                | 3.818     | 0.628 | 3.714                 | 0.680 | 3.816                         | 0.354 | 3.785     | 0.618 |
| 3. ด้านการบริหารงานธุรการ                               | 3.536     | 0.711 | 3.602                 | 0.795 | 3.641                         | 0.334 | 3.570     | 0.704 |
| 4. ด้านการบริหารงานอาคาร<br>สถานที่                     | 3.485     | 0.764 | 3.511                 | 0.839 | 3.641                         | 0.520 | 3.511     | 0.761 |
| 5. ด้านการบริหารงานกิจการ<br>นักเรียน                   | 3.621     | 0.716 | 3.552                 | 0.737 | 3.700                         | 0.650 | 3.608     | 0.711 |
| 6. ด้านการบริหารความสัมพันธ์<br>ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน | 3.615     | 0.616 | 3.314                 | 0.667 | 3.666                         | 0.519 | 3.524     | 0.635 |
| เฉลี่ยรวม                                               | 3.680     | 0.560 | 3.600                 | 0.618 | 3.761                         | 0.374 | 3.663     | 0.560 |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ เป็นความต้องการอันคับแรก รองลงมาได้แก่ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านอื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านอื่น ๆ เป็นความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของ  
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับ  
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป

| ความต้องการความรู้ทางการบริหาร<br>โรงเรียน          | ต่ำกว่าปริญญาตรี<br>(N = 15) |       | ปริญญาตรีหรือ<br>สูงกว่าขึ้นไป<br>(N = 91) |       | t     |
|-----------------------------------------------------|------------------------------|-------|--------------------------------------------|-------|-------|
|                                                     | $\bar{X}$                    | S     | $\bar{X}$                                  | S     |       |
| 1. การบริหารงานวิชาการ                              | 3.0000                       | 0.713 | 4.0110                                     | 0.566 | -1.03 |
| 2. การบริหารงานบุคคล                                | 3.7733                       | 0.522 | 3.7063                                     | 0.635 | -0.09 |
| 3. การบริหารงานธุรการ                               | 3.5667                       | 0.634 | 3.5703                                     | 0.711 | -0.02 |
| 4. การบริหารงานอาคารสถานที่                         | 3.6333                       | 0.904 | 3.4912                                     | 0.739 | 0.53  |
| 5. การบริหารงานกิจการนักเรียน                       | 3.7067                       | 0.746 | 3.5791                                     | 0.705 | 1.01  |
| 6. การบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง<br>โรงเรียนกับชุมชน | 3.1600                       | 0.530 | 3.5346                                     | 0.626 | -2.60 |
| เฉลี่ยรวม                                           | 3.6200                       | 0.570 | 3.6705                                     | 0.561 | -0.32 |

จากตาราง 10 แสดงว่า ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป มีความต้องการความรู้ทางการบริหารงานรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป มีความต้องการความรู้ทางการบริหารงานรวมทั้ง 6 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการทดสอบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในงานแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก โดยแยกพิจารณาดังนี้

1. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายด้าน

#### 1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันค้ำถิ่ อันค้ำถิ่ปรับปรุง กับอันค้ำถิ่ปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มิต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนค้ำถิ่การบริหาร  
งานวิชาการ

| แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|------------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.4229  | 0.2115 | 0.6017 |
| ภายในกลุ่ม       | 103 | 36.1993 | 0.3514 |        |
| รวม              | 105 | 36.6223 |        |        |

$$F_{.05} \text{ df}(2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันค้ำถิ่ อันค้ำถิ่ปรับปรุง กับอันค้ำถิ่ปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนค้ำถิ่การบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่าง  
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

## 1.2 ค้ำถิ่การบริหารงานบุคคล

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันค้ำคือ อันค้ำควรปรับปรุง กับอันค้ำควรปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหาร  
งานบุคคล

| แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|------------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2467  | 0.1234 | 0.3185 |
| ภายในกลุ่ม       | 103 | 39.8891 | 0.3873 |        |
| รวม              | 105 | 40.1358 |        |        |

$$F_{.05} \text{ df } (2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันค้ำคือ อันค้ำควรปรับปรุง กับอันค้ำควรปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่าง  
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

### 1.3 ด้านการบริหารงานธุรการ

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับคัรปรับปรุง กับอันคับคัรปรับปรุง  
อย่างมากที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
ธุรการ

| ความแปรปรวน  | df  | SS      | MS     | F      |
|--------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม | 2   | 0.1652  | 0.0826 | 0.1639 |
| ภายในกลุ่ม   | 103 | 51.8982 | 0.5039 |        |
| รวม          | 105 | 52.0634 |        |        |

$$F_{.05} \text{ df } (2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับคัรปรับปรุง กับอันคับคัรปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ แตกต่างกันอย่าง  
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### 1.4 ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
อาคารสถานที่

| แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|------------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2455  | 0.1227 | 0.2035 |
| ภายในกลุ่ม       | 103 | 60.6410 | 0.5887 |        |
| รวม              | 105 | 60.8864 |        |        |

$$F_{.05} \quad df(2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ แตกต่างกัน  
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### 1.5 ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันค้ำก็ อันค้ำควรปรับปรุง กับอันค้ำควรปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
กิจการนักเรียน

| แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|------------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2158  | 0.1079 | 0.2105 |
| ภายในกลุ่ม       | 103 | 52.8065 | 0.5127 |        |
| รวม              | 105 | 53.0224 |        |        |

$$F_{.05} \text{ df } (2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันค้ำก็ อันค้ำควรปรับปรุง กับอันค้ำควรปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน  
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

#### 1.6 ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับดี อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความ  
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

| แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|------------------|-----|---------|--------|--------|
| ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 2.2304  | 1.1152 | 2.0669 |
| ภายในกลุ่ม       | 103 | 40.0650 | 0.3890 |        |
| รวม              | 105 | 42.2962 |        |        |

$$F_{.05} \text{ df } (2, 103) = 3.09$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ที่มีมาตรฐานอันคับดี อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน  
กับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน  
6 ด้าน ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับดี อันคับควร  
ปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก จำแนกเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน  
จึงได้แสดงรายละเอียดในตาราง 17

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหาร  
โรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับที่ 1 อันดับการปรับปรุง กับอันดับการปรับปรุง  
อย่างมาก ที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน จำแนกเป็น  
รายคานและรวมทุกคาน

| ความต้องการความรู้ทางการบริหาร                         | แหล่งความแปรปรวน | df  | SS      | MS     | F      |
|--------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|--------|--------|
| 1. คานการบริหารงานวิชาการ                              | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.4229  | 0.2115 | 0.6017 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 36.1993 | 0.3514 |        |
| 2. คานการบริหารงานบุคคล                                | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2467  | 0.1234 | 0.3185 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 39.8091 | 0.3873 |        |
| 3. คานการบริหารงานธุรการ                               | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.1652  | 0.0826 | 0.1639 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 51.8982 | 0.5039 |        |
| 4. คานการบริหารงานอาคาร<br>สถานที่                     | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2455  | 0.1227 | 0.2085 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 60.6410 | 0.5887 |        |
| 5. คานการบริหารงานกิจการ<br>นักเรียน                   | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2158  | 0.1079 | 0.2105 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 52.8065 | 0.5127 |        |
| 6. คานการบริหารความสัมพันธ์<br>ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 2.2304  | 1.1152 | 2.8669 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 40.0658 | 0.3890 |        |
| รวมทุกคาน                                              | ระหว่างกลุ่ม     | 2   | 0.2699  | 0.1349 | 0.4256 |
|                                                        | ภายในกลุ่ม       | 103 | 32.6598 | 0.3171 |        |

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารงานรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นความคิดเห็น และขอเสนอแนะเพิ่มเติม

จากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งมีผู้ตอบมาจำนวน 27 ฉบับ เป็นของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง 21 ฉบับ อันคับคั่งปรับปรุง 4 ฉบับ กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก 2 ฉบับ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมจากการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น มีดังนี้

1.1 ต้องการความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และคอมพิวเตอร์ เพราะในปัจจุบันนี้มีบทบาทสำคัญทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ

1.2 ต้องการความรู้ทางด้านการนำระบบ Q.C.C. (Quality Control Circle) มาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน

1.3 ต้องการความรู้ในเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมายทางการศึกษา จิตวิทยา และสังคมศาสตร์

2. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมจากการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น มีดังนี้

2.1 ต้องการความรู้เช่นเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งตามขอ 1.1 และ 1.2

2.2 ต้องการความรู้ในการวางแผนงานและการประเมินผลงาน  
เพื่อสามารถตรวจสอบผู้บริหารเองได้ว่าดำเนินนโยบายการบริหารโรงเรียนไปใน  
แนวทางถูกต้องเหมาะสมหรือไม่

2.3 ต้องการความรู้ในเรื่องการจัด parent's education  
เนื่องจากในปัจจุบันยังมีผู้ปกครองหรือบิดา-มารดา อีกมากที่ยังไม่เข้าใจในปรัชญา  
การศึกษา มักมีข้อขัดแย้งกับทางโรงเรียน

3. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก  
มีความต้องการความรู้เพิ่มเติมจากการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน ดังที่กล่าวไว้แล้วนั้น  
มีประการเดียว คือ

- ต้องการความรู้ในเรื่องสังคมศาสตร์ และจิตวิทยา

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สาระในบทนี้เป็นการสรุปให้เห็นภาพรวมของการวิจัยเรื่อง ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้ตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในการบริหารงาน 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยจำแนกตามกลุ่มมาตรฐานและวุฒิของผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับที่ จำนวน 60 คน มาตรฐานอันดับควรปรับปรุง จำนวน 34 คน และมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก จำนวน 12 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 106 คน จากโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 106 โรงเรียน

### เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของตนที่มีต่อความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้าน คือ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน และความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนเอกชนและอื่น ๆ นอกเหนือจากที่ระบุไว้

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเป็นรายด้านและรายข้อ
2. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งจำแนกตามวุฒิ โดยใช้การทดสอบค่า  $t$  - test (Independent Samples)

3. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งจำแนกตามกลุ่มมาตรฐานโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One - way Analysis of Variance)

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดในตอนที่ 3 นำมาวิเคราะห์สรุปผล

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยรายชื่อของความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก เมื่อพิจารณาตามงานแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในด้านนี้ดังรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.003 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันคับแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ วิธีการนิเทศภายในและติดตามการสอนของครู เทคนิคการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน วิธีการใช้หลักสูตร วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ วิธีการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน การปรับปรุง

ห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน และวิธีการจัดให้มีการรายงานผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียนหรือปัญหาของนักเรียน ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.900 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด วิธีการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน วิธีการใช้หลักสูตร เทคนิคการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน วิธีการนิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีการจัดให้มีการรายงานผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียนหรือปัญหาของนักเรียน และการปรับปรุงห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง อย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.100 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ เทคนิคการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน วิธีการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอน วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้ วิธีการใช้หลักสูตร วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีการจัดให้มีการรายงานผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียนหรือปัญหาของนักเรียน การปรับปรุงห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน และวิธีการนิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู ตามลำดับ

1.2 ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในค่านี้อย่างละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.818 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด รองลงมาได้แก่ เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ การเสริมสร้างกำลังใจและขวัญของครู การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน วิธีการฝึกอบรมบุคลากรระหว่างประจำการ วิธีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง วิธีการพิจารณาความดีความชอบ การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการคัดเลือกบุคลากร และวิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.714 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกมี 2 ข้อ ได้แก่ วิธีการฝึกอบรมบุคลากรระหว่างประจำการ วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด รองลงมาได้แก่ เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ การเสริมสร้างกำลังใจและขวัญของครู วิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน วิธีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการคัดเลือกบุคลากร และวิธีการพิจารณาความดีความชอบ ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.816 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกมี 2 ข้อ ได้แก่ วิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของบุคลากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน วิธีการฝึกอบรมบุคลากรระหว่างประจำการ รองลงมาได้แก่ เทคนิคการสร้างแรงจูงใจ วิธีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด การเสริมสร้างกำลังใจและขวัญของครู การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการคัดเลือกบุคลากร วิธีการพิจารณาความดีความชอบ การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับ

1.3 ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในด้านนี้ ดังรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับที่ มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.536 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รองลงมาได้แก่ การควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน วิธีการดูแลรักษาและซ่อมแซมพัสดุครุภัณฑ์ วิธีการควบคุม และติดตามผลการใช้งบประมาณ วิธีตรวจสอบระบบบัญชี วิธีจัดระบบสื่อสาร วิธีการจัดสรรงบประมาณ วิธีการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ และการจัดหาทุนดำเนินการจากภายนอก ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.602 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ การควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการควบคุมและติดตามผลการใช้งบประมาณ วิธีการจัดสรรงบประมาณ วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน วิธีการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน วิธีตรวจสอบระบบบัญชี การหาทุนดำเนินการจากภายนอก วิธีจัดระบบสื่อสาร วิธีการดูแลรักษาและซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ และวิธีการจัดระบบงานสารบรรณ ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง อย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.641 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีตรวจสอบระบบบัญชี วิธีจัดระบบสื่อสาร วิธีการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน วิธีการดูแลรักษาและซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ วิธีการควบคุมและติดตามผลการใช้งบประมาณ การควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน การหาทุนดำเนินการจากภายนอก วิธีการจัดสรรงบประมาณ และวิธีการจัดระบบงานสารบรรณ ตามลำดับ

1.4 ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในค่านี้นี้ ดังรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.485 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของ ห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการใช้ อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบและการสร้าง บรรยากาศของห้องเรียน วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรม การเรียนการสอน วิธีการดูแลน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้ถูกสุขลักษณะทั้งปริมาณและคุณภาพ วิธีการวางแผนระยะยาวในการสร้างบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน วิธีจัดระบบแสง เสียง การติดต่อภายในโรงเรียน การจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกหรือไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่น วิธีควบคุมการก่อสร้าง และวิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.511 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบและ การสร้างบรรยากาศของห้องเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการจัดบริเวณอาคาร สถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด วิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคาร เรียน และบริเวณโรงเรียน การจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกหรือไม้ประดับเพื่อสร้าง บรรยากาศให้ร่มรื่น วิธีการดูแลน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้ถูกสุขลักษณะทั้งปริมาณและ คุณภาพ วิธีการวางแผนระยะยาวในการสร้าง บำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน วิธีจัดระบบแสง เสียง การติดต่อภายใน โรงเรียน วิธีควบคุมการก่อสร้าง และวิธีการอ่านแบบแปลนการก่อสร้าง อาคารเรียน ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.641 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกมี 3 ข้อ ได้แก่ วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด วิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน การจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกไม้หรือไม้ประดับ เพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่น วิธีการวางแผนระยะยาวในการสร้างบำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน วิธีการดูแล น้ำดื่ม น้ำใช้ ให้ถูกสุขลักษณะทั้งปริมาณและคุณภาพ วิธีจัดระบบแสง เสียง การติดต่อภายในโรงเรียน วิธีควบคุมการก่อสร้าง และวิธีการอ่านแบบแปลน การก่อสร้างอาคารเรียน ตามลำดับ

1.5 ความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในด้านนี้ ถึงรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.621 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและวินัยให้แก่ นักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน วิธีจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดให้โทษ วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติเกเร การให้ความรู้

และดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่  
กระทรวงศึกษาธิการกำหนด วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน และการเริ่มต้นหรือการ  
ปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวัน ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง  
มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน  
มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.552 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็น  
รายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการอบรมคุณธรรม จริยธรรม  
และวินัยให้แก่ นักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติเกเร  
วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา การให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับความ  
ปลอดภัยของนักเรียน วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดให้โทษ การจัดบริการแนะแนว  
ในโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด วิธีจัดทำ  
แผนงานและโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน  
และการเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวัน ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง  
อย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงาน  
กิจการนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.700 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก  
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ การให้ความรู้และ  
ดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการป้องกันปัญหา  
เสพติดให้โทษ วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา วิธีการอบรม  
คุณธรรม จริยธรรมและวินัยให้แก่ นักเรียน วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติ  
เกเร การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่  
กระทรวงศึกษาธิการกำหนด วิธีจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับกิจกรรม  
นักเรียน การเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการอาหารกลางวัน และวิธี  
การจัดตั้งสถานักเรียน ตามลำดับ

1.6 ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน  
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในค่านี้อย่างยิ่ง ดังรายละเอียดดังนี้

(1) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับที่ 1 มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน  
กับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.615 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณา  
เป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการชักจูงให้ผู้ปกครองและ  
ประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการ  
จัดโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน วิธีการสนับสนุนและ  
ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน วิธีการประชาสัมพันธ์  
ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียน วิธีการปรับตัวของผู้บริหารต่ออิทธิพล  
ภายนอกโรงเรียน วิธีการเขียนโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในด้านกิจกรรมต่าง ๆ  
ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว วิธีการแสวงหาทรัพยากรในชุมชน วิธีการบริการ  
เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน วิธีการสำรวจชุมชน และวิธีการจัดตั้ง  
หรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า ตามลำดับ

(2) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง  
มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง  
โรงเรียนกับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.314 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการปานกลาง  
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ วิธีการจัดทำโครงการ  
เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน รองลงมาได้แก่ วิธีการปรับตัวของ  
ผู้บริหารต่ออิทธิพลภายนอกโรงเรียน วิธีการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัด  
การศึกษาของโรงเรียน วิธีการชักจูงให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าร่วม  
กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน วิธีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียน

เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน วิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า  
วิธีการบริการเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน วิธีการเขียนโครงการ  
สัมพันธ์กับชุมชนในด้านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว วิธีการ  
แสวงหาทรัพยากรในชุมชน และวิธีการสำรวจชุมชน ตามลำดับ

(3) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันควรปรับปรุง  
อย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความ  
สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.666 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับ  
ต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่  
วิธีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน  
รองลงมาได้แก่ วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ  
โรงเรียน วิธีการชักจูงให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ  
ของโรงเรียน วิธีการบริการเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ชุมชน วิธีการ  
สำรวจชุมชน วิธีการแสวงหาทรัพยากรในชุมชน วิธีการประชาสัมพันธ์ความ  
ก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียน วิธีการปรับตัวของผู้บริหารต่ออิทธิพล  
ภายนอกโรงเรียน วิธีการเขียนโครงการความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านกิจกรรมต่าง ๆ  
ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และวิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า  
ตามลำดับ

2. คะแนนเฉลี่ยของงานรวมทุกด้าน ของความต้องการความรู้ทางการ  
บริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของ  
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดี อันควรปรับปรุง กับอันควร  
ปรับปรุงอย่างมาก เมื่อพิจารณาตามงานเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดี อันควร  
ปรับปรุง กับอันควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหาร

โรงเรียนทองงามรวมทุกตำบล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.663 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนทองงามรวมทุกตำบล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.680 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริหารงานธุรการ และด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนทองงามรวมทุกตำบล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.600 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ และด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามลำดับ

2.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนทองงามรวมทุกตำบล มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.761 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่

ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหาร  
ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริหารงานธุรการ และด้าน  
การบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของ  
โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน  
ซึ่งจำแนกตามวุฒิ ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความ  
ต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.620 ซึ่งมีค่าอยู่  
ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการอันดับแรกได้แก่  
ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานกิจการ  
นักเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ด้านการ  
บริหารงานธุรการ และด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน  
ตามลำดับ

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป  
มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.670 ซึ่งมี  
ค่าอยู่ในระดับต้องการมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการอันดับแรก  
ได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงาน  
บุคคล ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการบริหาร  
งานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ และด้านการบริหารงานอาคาร  
สถานที่ ตามลำดับ

โดยสรุป ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหาร  
ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน  
รวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการทดสอบนี้ไม่สอดคล้อง  
กับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในงานแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก ปรากฏผลดังนี้

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานธุรการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6 ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคี่ อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โดยสรุป ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งควรปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนรวมทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการทดสอบนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

### อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร มีประเด็นที่ควรอภิปรายดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งควรปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ความต้องการอันคับแรกได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมาได้แก่ ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล ความรู้ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ ประเด็นที่ควรอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งควรปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในด้านนี้มากเป็นอันคับแรก อาจเนื่องมาจากว่าโรงเรียนเอกชนต้องเผชิญกับการแข่งขันเพื่อความอยู่รอด โดยมุ่งแสวงหาความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อเรียกร้องให้ผู้ปกครองเกิดความศรัทธาต่อโรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสายสามัญที่

ยืนหยัดอยู่ได้นั้น เป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพดีจนเป็นที่เชื่อถือของผู้ปกครองและนักเรียน ทางเลือกที่จะช่วยให้โรงเรียนดำรงกิจการได้ต่อไปโรงเรียนจำเป็นต้องเร่งรีบพัฒนาคุณภาพอย่างรวดเร็ว และจัดทำต่อเนื่องตลอดไป (กร่าง ไพรวรรณ 2529 : 119) นอกจากนื่องานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญถือเป็นหัวใจของสถานศึกษา ซึ่งบรรดางานอีก 5 ด้านล้วนแต่เป็นงานที่ส่งเสริมงานวิชาการทั้งสิ้น ทั้งนี้เพราะงานทุกชนิดต่างก็มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรม และลักษณะของงานในค่านักกล่าว เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดหมายของการศึกษา (กิติพันธ์ รุจิรกุล 2529 : 77) ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2526 : 324) ที่ว่าครูใหญ่ควรจะได้รับนิยตชอบเป็นผู้นำของครูใน คำนววิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในค่านววิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในค่านววิชาการโดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในค่านการสอน หากครูใหญ่มีให้ความรู้ทางการบริหารงานวิชาการอย่างเพียงพอ บทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำในการพัฒนาภารกิจค่านงานวิชาการจะประสบผลสำเร็จไคยาก ด้วยเหตุนี้เองทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ค่านนี้้อย่างจริงจัง เพื่อสามารถพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อความสัมฤทธิ์ผลในค่านการเรียนการสอน ตลอดจนความอยู่รอดของโรงเรียนด้วย

## 1.2 ค่านการบริหารงานบุคคล ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มี

มาตรฐานอันดับคี่ อันดับควรปรับปรุง กับอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในค่านนี้มากเป็นอันดับรองลงมา อาจเนื่องมาจากว่า ครูเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการให้การศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความจำเป็น

สำหรับครูใหญ่ที่จะต้องเลือกเฟ้นบุคคลที่จะเข้ามาเป็นครูซึ่งจะต้องมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย แต่ตามสภาพความเป็นจริงครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีวุฒิค่าและมีส่วนหนึ่งที่อาศัยโรงเรียนเอกชนเป็นสถาบันฝึกหัดครูเบื้องต้น กล่าวคืออาศัยประสบการณ์จากการสอนเพื่อไปสอบเอาวุฒิสถบันหรืออาศัยเวลาไปเรียนต่อเพื่อเพิ่มวุฒิ และเมื่อมีวุฒิสถบันแล้วก็จะลาออกจากโรงเรียนเอกชน (มงคล ศรีไพรวรรณ 2525 : 11) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชนิษฐา วิทยานุมาส (ชนิษฐา วิทยานุมาส 2525 : 29) ที่ว่า ในอนาคตจำนวนครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันจำนวนครูที่มีวุฒิทั้งแปดปริญญาขึ้นไปที่ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายกลับมีแนวโน้มลดลง ในสภาพการณ์เช่นที่กล่าวมาข้างต้นนี้ครูใหญ่จำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ นอกจากนี้แบบสัญญาการเป็นครูใหญ่และครูทำระยะเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2526 กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจะต้องขึ้นเงินเดือนให้แก่ครูใหญ่และครูทุกปีเมื่อปรากฏว่าครูใหญ่หรือครูได้ทำงานมาครบปีหนึ่ง ๆ โดยยึดถือเอาความรู้ ความสามารถและความดีความชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักพิจารณา ดังนั้นผู้รับใบอนุญาตส่วนใหญ่ใช้หลักการขึ้นเงินเดือนเหมือนกับหน่วยงานราชการ การเพิ่มเงินสองชั้นแก่ครูนั้นย่อมจะมีจำนวนจำกัดและมีจำนวนน้อย จึงเป็นเหตุให้ครูที่ได้รับเงินเดือนเพิ่มเพียงชั้นเดียวเสียขวัญและกำลังใจ กำลังใจในการสอนก็ลดลง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูใหญ่ที่จะต้องอาศัยเทคนิคในการสร้างขวัญและแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อเป็นที่แน่ใจว่างานของโรงเรียนจะดำเนินไปด้วยความสำเร็จ

1.3 กำนการบริหารงานกิจการนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับควรปรับปรุง กับอันคับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ในค่านันมาก อาจเนื่องจากว่า งานทะเบียนบัญชื่อนักเรียนในปีหนึ่ง ๆ

แต่ละโรงเรียนมีการตรวจสอบ ค้นหาหลักฐานการรับและจำหน่ายนักเรียนอยู่เป็นประจำ และต้องทำรายงานยอดจำนวนนักเรียนที่มีอยู่ตลอดจนยอดจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้ในปีการศึกษาใหม่ต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นระยะ ๆ ส่วนงานทางค่านักเรียน กิจกรรมนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร นักเรียนระดับมัธยมศึกษาจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถอย่างน้อย 1 กิจกรรม ตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยอันดีงามของนักเรียน นอกจากนี้ครูใหญ่อาจจะมีความเห็นสอดคล้องกันว่า กิจกรรมมีประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ช่วยแก้ปัญหาการปกครอง ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ค้นพบความถนัด ความสนใจ ความสามารถของตน สามารถแก้ปัญหาตนเองและช่วยสังคมได้ช่วย สร้างความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง เป็นการเตรียมนักเรียนออกไปเป็นพลเมืองที่ดีต่อสังคม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบอบประชาธิปไตย ให้นักเรียนรักและผูกพันกับโรงเรียน (ธนอม ค่วงอินทร์ 2527 : 127)

1.4 คำนวณการบริหารงานธุรการ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับที่ 1 อันดับควรปรับปรุง กับอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในค่านี้นมาก อาจเนื่องมาจากว่างงานธุรการเป็นงานสนับสนุนให้งานของสถานศึกษาก้าวไปสู่ความสำเร็จจนบรรลุผล ถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นหัวใจในการดำเนินงานของโรงเรียน แต่ในทางปฏิบัติก็มีความยิ่งใหญ่กว่าในแง่เป็นหน่วยบริการแก่ฝ่ายการสอนและฝ่ายบริการกิจการนักเรียน และยังกว่านั้น ความผิดพลาดในการดำเนินงานด้านธุรการยังเป็นที่ประจักษ์ชัดยิ่งกว่าด้าน

การสอนและการบริการนักเรียนเป็นอันดับแรก (พนัส หันนาคินทร์ 2524 : 282) นอกจากนี้ครูใหญ่จะทำงานด้านธุรการมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจจะเป็นสิ่งที่สืบทอดกันมาจนเป็นธรรมเนียมหรือประกอบกันกับระบบงานธุรการในโรงเรียนเอกชนยี่สิบนั้น อยู่ในกฎระเบียบที่ทางราชการกำหนดมากขึ้นกว่าแต่ก่อน อาทิเช่น ระเบียบว่าด้วยการคุ้มครองการทำงานของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2526 ระเบียบว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนกรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร พ.ศ. 2526 ระเบียบว่าด้วยเวลาทำการของครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2527 ระเบียบว่าด้วยการสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนเป็นทุนเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2527 เป็นต้น หากครูใหญ่ไม่สนใจในเรื่องเอกสาร งานธุรการ อาจได้รับการตำหนิหรือมีโทษร้ายแรงได้

#### 1.5 ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดี อันควรปรับปรุง กับอันควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในค่านี้นมาก อาจเนื่องมาจากว่า โรงเรียนเอกชนดำรงอยู่ได้ด้วยความศรัทธาของประชาชน ดังนั้นโรงเรียนจะต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในเขตที่โรงเรียนตั้งอยู่ ให้มีความคิดว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของเขา เป็นสมบัติของเขา ให้มีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการศึกษาจนกระทั่งเกิดความรู้สึกว่า เป็นหน้าที่ที่เขาจะต้องมีบทบาทมีส่วนร่วมในการวางนโยบายกับโรงเรียน เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในฐานะกรรมการอำนวยการโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2527 : 25) นอกจากนี้โรงเรียนจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับประชาชนทุกวิถีทาง ให้ประชาชนมองเห็นโรงเรียนในแง่ดีเสมอ ประชาชนก็จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียนด้วยดีด้วยเหตุนี้กล่าวข้างต้น ครูใหญ่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง มีศิลปะในการติดต่อคบหากับบุคคลทั่วไปได้ดี และมีเทคนิควิธีการที่รัดกุมและไถ่ลงใน การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.6 ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในด้านนี้มาก อาจเนื่องมาจากว่า อาคารสถานที่ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการจัดตั้งโรงเรียน เพราะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า ภูมิโชติจักรที่สำคัญที่จะสร้างความเจริญเติบโตทุกด้านให้แก่โรงเรียนเพียงฝ่ายเดียว อาคารสถานที่ของโรงเรียนมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของนักเรียนอยู่มาก มีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยมของเด็ก ครูและบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ อาคารสถานที่ยังเป็นที่พักพิบประชาสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนกับประชาชนทั่วไป เป็นสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของครูอาจารย์และทุกคนในโรงเรียน เป็นแหล่งเก็บวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การศึกษา เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษาแก่คนทั่วไป (วิจิตร วรุณบางกูร 2524 : 2, 118 - 119) ด้วยเหตุดังกล่าวกว่าข้างต้นจึงทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารอาคารสถานที่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก ในงาน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน และด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าถึงแม้ว่าสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียนที่มีมาตรฐาน

แตกต่างกัน 3 กลุ่มนั้นย่อมจะแตกต่างกัน เพราะขนาดของโรงเรียน หรือสภาพของโรงเรียนย่อมมีลักษณะงานและขอบข่ายงานที่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการความรู้ในลักษณะเกี่ยวกับประเด็นนี้จึงเป็นเรื่องของตัวบุคคลทั้งที่ได้อภิปรายมาแล้วในตอนก่อน กล่าวคือ การดำเนินกิจการของโรงเรียนเอกชนนั้น มีลักษณะเป็นธุรกิจที่ต้องแข่งขันกันเพื่อให้มีจำนวนนักเรียนเข้าเรียนให้มากที่สุด คู่แข่งขันที่สำคัญของโรงเรียนเอกชนก็คือ โรงเรียนรัฐบาลซึ่งดำเนินกิจการด้วยงบประมาณแผ่นดิน และอยู่ในฐานะได้เปรียบโรงเรียนเอกชนในด้านคุณภาพของครู วัสดุ และอุปกรณ์การสอน ทำให้สามารถดึงดูดนักเรียนให้เข้าเรียนได้มากที่สุด เมื่อผู้ปกครองนักเรียนไม่สามารถจะหาที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลให้แก่บุตรหลานของตนได้ จึงคิดจะให้เข้าโรงเรียนเอกชน ในหมู่โรงเรียนเอกชนด้วยกันก็ต้องเผชิญกับการแข่งขันแย่งนักเรียนกันเพื่อความอยู่รอด ในปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสายสามัญที่ยืนหยัดอยู่ได้นั้นเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพดีจนเป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของผู้ปกครองและนักเรียน ทางเลือกที่จะช่วยให้โรงเรียนดำรงกิจการได้ต่อไป โรงเรียนจำเป็นต้องเร่งรีบพัฒนาคุณภาพอย่างรวดเร็วและจัดทำต่อเนื่องตลอดไป รวมทั้งขอบเขตและภารกิจการบริหารโรงเรียนเหมือนกัน ใ้กฎระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนอย่างเดียวกัน

อาจสรุปได้ว่า ความกระหายใคร่รู้ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีอยู่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในยุคของการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาต่าง ๆ มีความสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น โรงเรียนเอกชนในฐานะสถาบันทางสังคมจำเป็นจะต้องปรับปรุงตัวเองให้อนุวัตรตามความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างทันห่วงที่ไม่เช่นนั้นแล้วโรงเรียนเอกชนยากที่จะดำรงอยู่ได้ในสังคมตลอดไป ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง อันคับคั่งควรปรับปรุง กับอันคับคั่งควรปรับปรุงอย่างมาก จึงมีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนมากทุกด้าน

3. เปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป มีความต้องการความรู้ในการบริหารงานทั้ง 6 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้มีวุฒิสูงขึ้น เพราะสภาพปัจจุบันวิทยาลัยครูทุกแห่งได้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ขยายและยกระดับการศึกษาถึงปริญญาโท และปริญญาเอกมีจำนวนมากขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนก็ได้เปิดโอกาสให้ผู้บริหารและครูที่ยังมีวุฒิต่ำได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี หรือปริญญาโท โดยส่งเสริมให้ศึกษาต่อทั้งในมหาวิทยาลัย หรือวิทยาลัยครูต่าง ๆ ทั้งประเภท ก คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเป็นผู้คัดเลือกไปเรียน และประเภท ข. ให้ผู้บริหารการศึกษาไปสมัครสอบคัดเลือกเอง นอกจากนั้นยังมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดความรู้และประสบการณ์ของผู้ขอรับใบอนุญาตให้เป็นครูใหญ่ พ.ศ. 2526 กำหนดไว้ว่า ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า และครูใหญ่โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 2527 : 89) ดังจะเห็นได้จากวิจัยที่สอบถามความต้องการความรู้ทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในงาน 6 ด้าน จากกลุ่มตัวอย่าง 106 คน จะมีผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีเพียงร้อยละ 14.15 ซึ่งนับได้ว่าเป็นเปอร์เซ็นต์ที่น้อย แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีก็มีความต้องการความรู้ทางการบริหารในงาน 6 ด้านมากเหมือนกับผู้บริหารที่มีวุฒิ

ปริญญาตรีหรือสูงกว่าขึ้นไป เพราะในสภาพปัจจุบันเป็นยุคของการแข่งขัน ผู้บริหาร การศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับความจริง รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นคน กระตือรือร้น ไม่ผัดผ่อนความรู้ สนใจเรื่องต่าง ๆ พร้อมรู้ปัญหาและสามารถแก้ ปัญหาให้ตรงประเด็นได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณา ขำยัง (กฤษณา ขำยัง 2517 : 175) พบว่า ครูใหญ่ที่มีสภาพทางกันทาง คำนวณ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการต่างกัน

4. ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี อันดับควรปรับปรุง กับอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีข้อเสนอแนะความต้องการความรู้เพิ่มเติมอีก เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามปลายเปิดแล้ว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการความรู้ ดังนี้

4.1 ต้องการความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีบทบาทต่อการจัดการ การศึกษา อาทิเช่น ความรู้ด้านการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ระบบการเก็บข้อมูล เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ต้องการความรู้ด้านการนำ Q.C.C. มาใช้ในการบริหาร โรงเรียนเพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพในส่วนที่เกี่ยวกับงานทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้าน วิชาการ ด้านบุคคล ด้านธุรการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ หรือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.3 ต้องการความรู้ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมาย เพราะเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาค้นคว้า ปัญหาของโรงเรียน เอกชนจะพัวพันเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากกับนโยบายของรัฐ

4.4 ต้องการความรู้ด้านปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อจะ ได้เป็นแนวทางชี้ให้ผู้บริหารและครูดำเนินงานได้ตรงเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนั้น

ยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความเข้าใจแนวนโยบายของโรงเรียน ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การบริหารงานดำเนินไปด้วยความราบรื่นและบังเกิดผลดี

4.5 ท้องการความรู้ด้านสังคมศาสตร์ และจิตวิทยา เพราะการทำงานด้านการให้การศึกษาเป็นงานที่ต้องพบกับคนจำนวนมาก ทำงานร่วมกันอยู่ร่วมกัน เมื่อคนจำนวนมากมักเกิดปัญหา ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนทั้ง 3 กลุ่ม จึงมีความต้องการความรู้ทางด้านนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

#### ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นเพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพิจารณา ซึ่งขอจำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร
2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ทราบความเคลื่อนไหวทางด้านวิชาการ เพราะสมาคมวิชาชีพจะมีเอกสารเผยแพร่ จัดอภิปราย จัดประชุมสัมมนา และการกิจกรรมส่งเสริมความรู้อื่น ๆ เสมอ สมาชิกย่อมได้รับประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้และเทคนิควิทยาใหม่ ๆ อยู่เป็นนิจ

1.2 ครูใหญ่โรงเรียนเอกชนนอกจากจะเคยดำรงตำแหน่งครูทำการสอนในโรงเรียนประเภทนั้น ๆ มาแล้วอย่างน้อย 2 – 3 ปีการศึกษา ควรได้รับการศึกษาหลักสูตรครูใหญ่ก่อนที่จะได้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ รวมทั้งปฐมนิเทศครูใหญ่ใหม่เมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นครูใหญ่

1.3 โรงเรียนเอกชนควรมีการรวมกลุ่มกัน โดยมีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นแกนกลางในการให้ความช่วยเหลือทางด้านการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน หรือการแนะนำต่าง ๆ โดยรับเป็นโรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง เพื่อจะได้ทำให้โรงเรียนเอกชนที่มีขนาดเล็กมีโอกาสพัฒนาทางด้านคุณภาพ อันจะเป็นแหล่งผลิตเยาวชนที่ดีของชาติสืบต่อไป

1.4 ผู้บริหารควรเข้าร่วมอบรม อภิปราย สัมมนา เพื่อเพิ่มความรู้อยู่เสมอ เพราะวิชาการก้าวหน้าอยู่เสมอ หากไม่เอาใจใส่ติดตามความรู้ใหม่ ๆ ก็จะเป็นคนล้าหลัง

1.5 ควรทำโครงการพิเศษ ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การฝึกอบรมภาคฤดูร้อน การสัมมนา การเดินทางทัศนศึกษาในประเทศและต่างประเทศ การขอเข้าดูโครงการใหม่ ๆ วิธีการบริหารและการสอนในโรงเรียนสาธิตหรือโรงเรียนตัวอย่างหรือโรงเรียนดีเด่น เป็นต้น

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเอกชน

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี อันดับควรปรับปรุง กับอันดับควรปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารมากทุกด้าน ถึงแม้ว่าวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารจะแตกต่างกันแต่ก็ต้องการความรู้ทางการบริหารมากเหมือนกัน ฉะนั้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ขอความร่วมมือจากสถาบันพัฒนาผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการ จัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร โดยกำหนดตำแหน่งของผู้เข้ารับการอบรมดังนี้คือ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่ ทั้งนี้เพราะในการบริหารการศึกษามีได้ชั้นอยู่กับครูใหญ่ฝ่ายเดียว แต่ต้องขึ้นอยู่กับบุคคล 3 ฝ่าย ฉะนั้นเมื่อผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการได้เข้าร่วมการอบรมทวแล้ว การบริหารการศึกษาจะมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ควรจัดโครงการอบรมเตรียมผู้บริหาร เช่นเดียวกับโรงเรียนของกรมสามัญ เพราะสภาพของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาย่อมเปลี่ยนไปด้วย ถ้าได้มีการอบรมเตรียมผู้บริหาร ก็จะได้ผู้บริหารที่มีคุณภาพและบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะวิจัยเฉพาะงานด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อจะได้ศึกษาอย่างละเอียด และเจาะลึกถึงปัญหาในค่านั้น ๆ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงงานในค่านั้น ๆ ได้มากขึ้น
2. ควรศึกษาแนวปฏิบัติที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จ
3. ควรศึกษาทัศนะของครูโรงเรียนเอกชนต่อสมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อให้เห็นปัญหาการบริหารได้เด่นชัด
4. ควรศึกษาความต้องการความรู้ทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น และนำผลการวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

- กมล สุคประเสริฐ "แนวทางในการพัฒนาคุณภาพมัธยมศึกษา" สารพัฒนาหลักสูตร  
20 : 8 - 11 พฤษภาคม 2526
- กร่าง ไพรวรรณ "แนวทางพัฒนาโรงเรียนเอกชนสายสามัญ" สิบสี่ปี สช.  
1 ตุลาคม 2519, หน้า 119
- กิตติพันธ์ รุจิรกุล, ร.ศ. พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา โอเคียนโสตร์ 2529,  
211 หน้า
- กฤษณา ขำยั้ง ความคิดเห็นของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล  
นครกรุงเทพ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย 2517, 229 หน้า อัดสำเนา
- ชินษฐา วิทยานุมาส "แนวโน้มของการศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ"  
วารสารการศึกษาแห่งชาติ 5 : 27 - 30 มิถุนายน - กรกฎาคม 2525
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน  
ประถมศึกษา โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2528, 115 หน้า
- คณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สรุปวางแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ  
ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) 2529, 14 หน้า อัดสำเนา
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน คู่มือแทนกระทรวงศึกษาธิการ  
ในคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ตามมาตรา 25 แห่ง พ.ร.บ.  
โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 2527, 282 หน้า อัดสำเนา
- เอกสารการอบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูช่วยสอนวิชาสามัญผู้ทำหน้าที่  
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2  
โรงพิมพ์พันธ์ 2527, 184 หน้า

จำรัส นองมาก และวิจิตร ภักดิ์รัตน์ เอกสารการสอนชุด การจัดการโรงเรียน  
ประถมศึกษา หน่วยที่ 1 - 6 พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น

2526, 409 หน้า

ฉัตรชัย อรรถนันท์ หลักการบริหารโรงเรียน พิษณุโลก แผนกเอกสารและการพิมพ์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2522, 294 หน้า

เอกสารประกอบการสอนความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน  
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
พิษณุโลก ม.ป.ป., 64 หน้า

ชูศรี วงศ์รัตนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์เจริญผล  
2527, 370 หน้า

ณอม ค่วงอินทร์ "กิจกรรมนักเรียน" ใน เอกสารการอบรมผู้บริหารโรงเรียน  
และครูช่วยสอนวิชาสามัญทำหน้าที่ช่วยครู วิทยานิพนธ์วิชาสามัญในโรงเรียนเอกชน  
สอนศาสนาอิสลาม เขตการศึกษา 2 โรงพิมพ์สินทวี 2527, 184 หน้า

ธงชัย สันติวงษ์ การบริหารงานบุคคล พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2525,  
340 หน้า

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 อนงค์ศิลป์การพิมพ์  
2527, 134 หน้า

นิพนธ์ กีนาวงศ์ หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา  
พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์พิชฌเศศ 2523, 151 หน้า

เนาวรัตน์ วิไลชนม์ การบริหารโรงเรียน - ในเชิงพลวัต ภาควิชาการบริหาร  
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร  
2525, 145 หน้า

ประชุม รอดประเสริฐ เอกสารประกอบการสอน การบริหารบุคลากรทางการศึกษา  
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ประสานมิตร 2526, 260 หน้า

- ปริญญา อังคสิงห์ เอกสารประกอบการสอน การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม  
ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
ประสานมิตร 2521, 92 หน้า
- ปรีชา ศรีสุราภรณ์ การนำเสนอแนวทางการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียน  
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ วิทยานิพนธ์  
ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 339 หน้า อิศำเนา
- พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช 2524,  
363 หน้า
- พะยอม แก้วก่าเน็ค "สารจากอธิบดี" จดหมายข่าวกรมสามัญศึกษา 17 : 4 - 6  
มกราคม 2530
- วิญญู สาธิต หลักการบริหารการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2526,  
373 หน้า
- มงคล ศรีไพรวรรณ "ราษฎรช่วยรัฐจัดการศึกษา" สารพัฒนาหลักสูตร 9 : 9 -  
13 มิถุนายน 2525
- เมธี ปิณฑานนท์ การวางแผนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการ  
ศึกษา โอเคียนสโตร์ 2528, 217 หน้า
- รุ่งทิวา จักรกร การมัธยมศึกษา โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2526, 239 หน้า
- วิจิตร วรุตบางกูร การวางแผนและพัฒนาสถานศึกษา สมุทรปราการ ขนิษฐ  
การพิมพ์และโฆษณา 2524, 237 หน้า
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชชา ธีระกุล การบริหารโรงเรียนและ  
การนิเทศการศึกษาเบื้องต้น สมุทรปราการ ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา  
2520, 178 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษา  
แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 4 พุทธศักราช 2528 พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์การศาสนา  
2528, 258 หน้า

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

ยูไนเต็สปริทัศน์ 2520, 20 หน้า

สังค อุทรานันท์ "20 งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา" ครูเชียงใหม่

10 : 30 - 34 ธันวาคม 2526

สง่า โพธิ์วัง "การบริหารวิชาการในสถานศึกษา" มิตรครู 2 : 12 - 16

มกราคม 2528

สมคิด จุทอง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ  
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา

6 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 157 หน้า อัดสำเนา

สมชาย วิเชียรเลิศ รูปแบบการพัฒนากฎโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2524, 125 หน้า อัดสำเนา

สมบูรณ์ พรรณากพ หลักเบื้องต้นของการบริหารโรงเรียน อนงค์ศิลป์การพิมพ์

2521, 269 หน้า

สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. การประถมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2525, 214 หน้า

สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ "บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับงานบริหารงานวิชาการ

ในโรงเรียน" ประชาศึกษา 4 : 6 - 8 มกราคม 2527

สมาน รังสิโยภักดิ์ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารบุคคล พิมพ์ครั้งที่ 2

สวัสดิการ สำนักงาน ก.พ. 2529, 103 หน้า

สมัย รื่นสุข การบริหารการเงินและพัสดุ บัณฑิตไทย 2525, 165 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา ความรู้ด้านพฤติกรรมมนุษย์และทักษะ

การครองตน โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2527, 258 หน้า (เอกสารประกอบ

ความรู้ หมวดที่ 4)

สุณีย์ จิตรเนื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับทักษะทางการบริหาร  
ที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพ  
มหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 117 หน้า

อัครสำเนา

สุพิชชา วีระกุล เอกสารประกอบการเรียนวิชาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง  
โรงเรียนกับชุมชน สุมทพรปราการ ขนิษฐการพิมพ์ 2522, 189 หน้า

สุภรณ์ ศรีพหล และกลา ทองขาว เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมการสอน  
มัธยมศึกษา เล่มที่ 3 หน่วยที่ 11 - 15 รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2526, 335 หน้า

สุรพันธ์ ยันต์ทอง การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 แพร่พิทยา  
2526, 335 หน้า

เสนาะ ทิเยาว์ สุปราณี ศรีฉัตรวิมุข และนิยะดา ชุมหวงศ์ การบริหารงาน  
บุคคล โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2527, 355 หน้า

หวน พันธุพันธ์ เอกสารคำสอนวิชาการบริหาร 321 โรงเรียนกับชุมชน ภาควิชาการ  
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน  
2523, 182 หน้า

องอาจ โฆษะชุนพันธ์ ทางอาชีพไปสู่ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน  
สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,  
123 หน้า อัครสำเนา

อมรชัย คันติเมธ และคนอื่น ๆ "รายงานการวิจัยปัญหาการบริหารโรงเรียนเอกชน"  
วารสารครุศาสตร์ ฉบับพิเศษ : 113 - 119 กรกฎาคม - สิงหาคม 2521

อภิรมย์ ณ นคร และคนอื่น ๆ การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงพิมพ์  
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522, 280 หน้า

อุไร ชุติเนตร เอกสารคำสอนการเงินโรงเรียน ม.ป.ท. 2529, 153 หน้า

เอกชัย กี่สขพันธ์ หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 2 อนงค์ศิลป์  
การพิมพ์ 2527, 288 หน้า

- Beach, Dale S. Personnel : The Management of People at Work. 2nd. ed., New York, The Macmillan Company, 1970. 844 p.
- Brodd, Donna Rae. "Perceived Knowledge and Learning Needs of First - Line Instructional Unit Administrators in Public Two - Year and Four - Year Colleges," Dissertation Abstracts International. 46(9) : 492 - A March, 1986.
- Campbell, Donald Russell. "Knowledge of Most Worth to a College or University President," Dissertation Abstracts International. 41(3) : 863 - A September, 1980.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Dowdle, Joan Gates, "The Knowledge and Skills Required for Effective School Administration as Perceived by Elementary School Principals within the State of Alabama," Dissertation Abstracts International. 41(8) : 3343 - 3344 - A February, 1981.
- Elsbry, Willard S. and Harold J. McNally. Primary School Administration. New York, American Book Company, 1967. 551 p.
- Faber, Charles F. and Gilbert F. Shearon Elementary School Administration : Theory and Practice. New York, Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1970. 395 p.
- Gorton, Richard A. School Administration and Supervision. Dubuque, W.M.C. Brown Company Publishers, 1983. 549 p.
- Johnson, Thomas J. "Implementing the Model," NASSP. 362(56) : 42 - 52 March, 1972.
- Kohout, Frank J. Statistics for Social Scientists : A Coordinated Learning System. New York, John Wiley, 1974. 452 p.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," in Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610, 1970.
- Mees, Robert Lynn. "The Knowledge and Skills Needed by School Principals in Teacher Evaluation and Faculty," Dissertation Abstracts International. 40(8) : 4331 - A February, 1980.
- Morrison, Mabel Jean. "Perceptions of Principals Concerning Knowledge of Leadership Style and Personality Preference for Self - Improvement," Dissertation Abstracts International. 41(2) : 484 - 485 - A August, 1980.

Mussaazi, JCS. The Theory and Practice of Educational Administration.  
London and Basingstoke, The Macmillan Press Ltd., 1982. 274 p.

Sergiovanni, Thomas J. and others. Educational Governance and Administration. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice - Hall, 1980. 416 p.

Triarsi, Anthony Joseph. "An Analysis of the Vocational Education Knowledge Held by High School Principals as Perceived by Vocational Directors in the Indiana Vocational Education Delivery System," Dissertation Abstracts International. 42(8) : 3380 - A, February 1982.

Weldy, Gilbert R. Principals : What They Do and Who They Are. Reston, The National Association of Secondary School Principals, 1979. 71 p.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กันยายน 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้บริหารโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านางสุวิมล จินณชนพงษ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหาร การศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม เพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน และเมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว กรุณาส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ ตุลาคม 2530 จะเป็นพระคุณยิ่ง ขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ สำหรับความกรุณาจากท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุวิมล จินณชนพงษ์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พฤศจิกายน 2530

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้บริหารโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามงานวิจัย 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้านางสุวิมล จินณชนพงษ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขณะนี้กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร" โดยมีผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านซึ่งเป็นครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ ได้กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามและเสนอข้อคิดเห็นความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนตามความต้องการของท่านอย่างแท้จริง

อนึ่ง เมื่อตอบแบบสอบถามแล้ว กรุณาส่งคืนผู้วิจัยภายในวันที่ พฤศจิกายน 2530 จะเป็นพระคุณยิ่ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ สำหรับความกรุณาจากท่าน

ขอแสดงความนับถือ

(นางสุวิมล จินณชนพงษ์)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

## แบบสอบถาม

## เรื่อง

ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน  
ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นทัศนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ
2. ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล
3. ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ
4. ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่
5. ความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน
6. ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน

กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพราะข้อมูลทุกข้อมีความสำคัญยิ่ง  
ในการวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ ที่กำหนดให้ตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

☐

ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่

☐

อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2. วิทยทางการศึกษา

☐

ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐

ปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องประเมินทางขวามือ ตามลำดับความ  
ต้องการตามทักษะของท่าน

คำแนะนำสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอความต่อไปนี้เป็นสาระความรู้สำหรับการบริหารโรงเรียน โปรดอ่านและ  
พิจารณา พร้อมทั้งเสนอความคิดเห็นของท่านว่าท่านต้องการความรู้ทางการบริหาร  
โรงเรียนในปัจจุบันแต่ละข้อในระดับใด โดยกำหนดค่าให้ดังนี้

ระดับ 5 หมายความว่า ต้องการมากที่สุด

ระดับ 4 หมายความว่า ต้องการมาก

ระดับ 3 หมายความว่า ต้องการปานกลาง

ระดับ 2 หมายความว่า ต้องการน้อย

ระดับ 1 หมายความว่า ต้องการน้อยที่สุด

## ตัวอย่าง

| ข้อ | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน | ระดับความต้องการ |     |         |      |            |
|-----|----------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|
|     |                                        | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
|     |                                        | 5                | 4   | 3       | 2    | 1          |
|     | <u>ความรู้ด้านการบริหารงานวิชาการ</u>  |                  |     |         |      |            |
| ๐   | การวิเคราะห์ข้อสอบ .....               |                  | /   |         |      |            |

จากตัวอย่าง ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม  
การวิเคราะห์ข้อสอบมีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน  
ในปัจจุบันในระดับมาก

ต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามที่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน

| ข้อ | ความพึงพอใจต่อการบริหารโรงเรียน                                                                       | ระดับความต้องการ |     |         |      |            |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|
|     |                                                                                                       | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
|     |                                                                                                       | 5                | 4   | 3       | 2    | 1          |
|     | <u>ความมั่นคงการบริหารงานวิชาการ</u>                                                                  |                  |     |         |      |            |
| 1.  | วิธีจัดทำแผนและโครงการการบริหารงานวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด .....                           |                  |     |         |      |            |
| 2.  | วิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร .....                                                  |                  |     |         |      |            |
| 3.  | วิธีดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ .....                                            |                  |     |         |      |            |
| 4.  | วิธีการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน .....                                     |                  |     |         |      |            |
| 5.  | วิธีการนิเทศภายในและการติดตามการสอนของครู .....                                                       |                  |     |         |      |            |
| 6.  | วิธีการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า และการส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี .....                     |                  |     |         |      |            |
| 7.  | วิธีการจัดให้มีการรายงานผลเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการเรียน หรือปัญหาของนักเรียนให้ผู้บริหารทราบ ..... |                  |     |         |      |            |
| 8.  | วิธีการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนเพื่อใช้ในโรงเรียน .....                                             |                  |     |         |      |            |

| ๖<br>ข้อ | ๖<br>ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                              | ๖<br>ระดับความต้องการ |     |             |           |                     |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----|-------------|-----------|---------------------|
|          |                                                                                          | มาก<br>ที่สุด         | มาก | ปาน<br>กลาง | ๖<br>น้อย | ๖<br>น้อย<br>ที่สุด |
|          |                                                                                          | 5                     | 4   | 3           | 2         | 1                   |
| 9.       | วิธีการส่งเสริมให้ครูอ่านบทความหรือคำร่ววิชา<br>การศึกษา เพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน ..... |                       |     |             |           |                     |
| 10.      | การจัดห้องสมุดที่ไคมาตรฐาน .....                                                         |                       |     |             |           |                     |
|          | <u>๖๖</u><br><u>ความรู้ด้านการบริหารงานบุคคล</u>                                         |                       |     |             |           |                     |
| 1.       | วิธีจัดทำแผนอัตรากำลังของบุคลากรให้<br>สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน .....            |                       |     |             |           |                     |
| 2.       | การกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อการคัดเลือกบุคลากร .....                                           |                       |     |             |           |                     |
| 3.       | วิธีการฝึกอบรมบุคลากรระหว่างประจำการ<br>เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ .....             |                       |     |             |           |                     |
| 4.       | วิธีการเสริมสร้างกำลังใจและขวัญในการ<br>ปฏิบัติงานของครู .....                           |                       |     |             |           |                     |
| 5.       | วิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ<br>ของการทำงาน .....                           |                       |     |             |           |                     |
| 6.       | วิธีการส่งเสริมให้ครูได้แสดงออกถึงความสามารถ<br>ในการปฏิบัติงานที่ตนถนัด .....           |                       |     |             |           |                     |
| 7.       | การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี<br>ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน .....          |                       |     |             |           |                     |
| 8.       | วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคลากรภายใน<br>โรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้ง .....          |                       |     |             |           |                     |

| ๖<br>ข้อ | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                                                                     | ระดับความต้องการ |          |              |           |                 |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|          |                                                                                                                            | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| 9.       | วิธีพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร<br>ในโรงเรียน .....                                                            |                  |          |              |           |                 |
| 10.      | วิธีการพิจารณาให้ทุนให้ทุนแก่บุคลากรใน<br>โรงเรียน .....                                                                   |                  |          |              |           |                 |
|          | <u>ความรู้ด้านการบริหารงานธุรการ</u>                                                                                       |                  |          |              |           |                 |
| 1.       | วิธีการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน .....                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| 2.       | วิธีการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความ<br>จำเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน .....                                       |                  |          |              |           |                 |
| 3.       | วิธีปฏิบัติในการควบคุมค่าใช้จ่ายของโรงเรียน .....                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| 4.       | วิธีการควบคุมและติดตามผลการใช้งบประมาณ<br>เพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน .....                                                    |                  |          |              |           |                 |
| 5.       | วิธีตรวจสอบระบบบัญชี เพื่อให้เกิดความถูกต้อง<br>และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ .....                                              |                  |          |              |           |                 |
| 6.       | วิธีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือ<br>ในการดำเนินงานของโรงเรียน .....                                                 |                  |          |              |           |                 |
| 7.       | วิธีการจัดระบบงานสารบรรณ .....                                                                                             |                  |          |              |           |                 |
| 8.       | วิธีจัดระบบสื่อสาร เช่น การแจ้งข่าว คำสั่ง<br>การประชุม กฎ และระเบียบที่ใช้ในโรงเรียน<br>ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ..... |                  |          |              |           |                 |

| ข้อ | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                                                 | ระดับความต้องการ |          |              |           |                 |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|     |                                                                                                        | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| 9.  | วิธีการดูแลรักษา และซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์<br>ที่ใช้ภายในโรงเรียน ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การ<br>ได้ดี ..... |                  |          |              |           |                 |
| 10. | วิธีการจัดการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน .....                                                            |                  |          |              |           |                 |
|     | <u>ความรู้ด้านการบริหารงานอาคารสถานที่</u>                                                             |                  |          |              |           |                 |
| 1.  | วิธีการวางแผนระยะยาวในการสร้าง บำรุง<br>รักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียน และ<br>บริเวณโรงเรียน .....  |                  |          |              |           |                 |
| 2.  | วิธีการดำนแบบแปลนการก่อสร้างอาคารเรียน .....                                                           |                  |          |              |           |                 |
| 3.  | วิธีควบคุมการก่อสร้าง .....                                                                            |                  |          |              |           |                 |
| 4.  | วิธีการจัดบริเวณอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับ<br>กิจกรรมการเรียนการสอน .....                               |                  |          |              |           |                 |
| 5.  | วิธีการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด .....                                                      |                  |          |              |           |                 |
| 6.  | วิธีการควบคุม ดูแล รักษาความสะอาดของ<br>ห้องเรียน อาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน .....                   |                  |          |              |           |                 |
| 7.  | วิธีจัดระบบแสง เสียง การติดจอภายใน<br>โรงเรียน .....                                                   |                  |          |              |           |                 |

| ข้อ | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                                            | ระดับความต้องการ |     |           |      |             |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|-----------|------|-------------|
|     |                                                                                                   | มาก              | มาก | ปาน       | น้อย | น้อย        |
|     |                                                                                                   | ที่สุด<br>5      | 4   | กลาง<br>3 | 2    | ที่สุด<br>1 |
| 8.  | วิธีจัดห้องเรียน ห้องประกอบและการสร้าง<br>บรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียน<br>การสอน ..... |                  |     |           |      |             |
| 9.  | วิธีการดูแลนักเรียน นำใช้ ให้ลูกสัญลักษณ์<br>ทั้งปริมาณและคุณภาพ .....                            |                  |     |           |      |             |
| 10. | การจัดหาและตกแต่งต้นไม้ดอกหรือไม้ประดับ<br>เพื่อสร้างบรรยากาศให้ร่มรื่น .....                     |                  |     |           |      |             |
|     | <u>ความรู้ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน</u>                                                      |                  |     |           |      |             |
| 1.  | การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ<br>กำหนด เพื่อให้ นักเรียนได้เลือกเรียน .....         |                  |     |           |      |             |
| 2.  | วิธีจัดทำแผนงานและโครงการเกี่ยวกับกิจกรรม<br>นักเรียน .....                                       |                  |     |           |      |             |
| 3.  | วิธีการอบรมคุณธรรม จริยธรรมและวินัยให้แก่<br>นักเรียน .....                                       |                  |     |           |      |             |
| 4.  | วิธีการจัดตั้งสถานักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึก<br>การดำเนินงานแบบประชาธิปไตย .....             |                  |     |           |      |             |
| 5.  | วิธีการป้องกันปัญหาอาชญากรรมให้โทษ ทั้งจาก<br>ภายนอกและภายในโรงเรียน .....                        |                  |     |           |      |             |

| ข้อ                                                                 | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                                    | ระดับความต้องการ |          |              |           |                 |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                     |                                                                                           | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| 6.                                                                  | วิธีการปกครองเด็กที่มีความประพฤติเกเร .....                                               |                  |          |              |           |                 |
| 7.                                                                  | การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้เหมาะสม<br>สภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน .....             |                  |          |              |           |                 |
| 8.                                                                  | วิธีการให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียนที่มีปัญหา .....                                        |                  |          |              |           |                 |
| 9.                                                                  | การเริ่มต้นหรือการปรับปรุงการจัดโครงการ<br>อาหารกลางวันของนักเรียน .....                  |                  |          |              |           |                 |
| 10.                                                                 | การให้ความรู้และดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัย<br>ของนักเรียน .....                             |                  |          |              |           |                 |
| <u>ความรู้ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่าง<br/>โรงเรียนกับชุมชน</u> |                                                                                           |                  |          |              |           |                 |
| 1.                                                                  | วิธีการจัดทำโครงการเพื่อสร้างความสัมพันธ์<br>ระหว่างบ้านกับโรงเรียน .....                 |                  |          |              |           |                 |
| 2.                                                                  | วิธีการเขียนโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในด้าน<br>กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ..... |                  |          |              |           |                 |
| 3.                                                                  | วิธีการสำรวจชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัด<br>กิจกรรมการเรียนการสอน .....                     |                  |          |              |           |                 |
| 4.                                                                  | วิธีการแสวงหาทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์<br>ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน .....          |                  |          |              |           |                 |

| ๖<br>ข้อ | ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน                                                            | ระดับความต้องการ   |          |                  |           |                     |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|----------|------------------|-----------|---------------------|
|          |                                                                                                   | มาก<br>ที่สุด<br>5 | มาก<br>4 | ปาน<br>กลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อย<br>ที่สุด<br>1 |
| 5.       | วิธีการกระตุ้นให้ปกครองและประชาชนทั่วไป<br>เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน .....                |                    |          |                  |           |                     |
| 6.       | วิธีการบริการเผยแพร่ความรู้ด้านต่าง ๆ<br>ให้แก่ชุมชน .....                                        |                    |          |                  |           |                     |
| 7.       | วิธีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียน<br>เข้าร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน .....               |                    |          |                  |           |                     |
| 8.       | วิธีการจัดตั้งหรือปรับปรุงสมาคมศิษย์เก่า<br>ให้สามารถดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่<br>ส่วนรวม ..... |                    |          |                  |           |                     |
| 9.       | วิธีการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัด<br>การศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ .....                 |                    |          |                  |           |                     |
| 10.      | วิธีการปรับตัวของผู้บริหารต่ออิทธิพลภายนอก<br>โรงเรียน .....                                      |                    |          |                  |           |                     |



ความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชน  
ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ  
ของ  
สุวิมล จินณธนพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร  
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร  
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต  
กุมภาพันธ์ 2531

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ในการบริหารงาน 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานธุรการ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานกิจการนักเรียน และการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยจำแนกตามกลุ่มมาตรฐานและวุฒิของผู้บริหารโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่ง จำนวน 60 คน มาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุง จำนวน 34 คน และมาตรฐานอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ

ผลการศึกษานี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันคับคั่งอันคับคั่งปรับปรุง กับอันคับคั่งปรับปรุงอย่างมาก มีความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียน ในงาน 6 ด้าน อยู่ในระดับต้องการมากทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นความต้องการอันคับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ ด้านการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และด้านการบริหารงานอาคารสถานที่ ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการความรู้ทางการบริหารโรงเรียนในงาน 6 ด้านของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน และมีวุฒิต่างกัน ปรากฏว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

SCHOOL ADMINISTRATIVE KNOWLEDGE NEEDS OF PRIVATE SECONDARY  
SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

SUVIMON JINNATANAPONG

Presented in partial fulfillment of the requirements  
for the Master of Education degree  
at Srinakharinwirot University

February 1988

The purposes of this study were to investigate and compare school administrative knowledge needs of private secondary school administrators in Bangkok Metropolis in the following aspects, namely, academic affairs, personnel, business affairs, building and facilities, student personnel and school community relation.

The samples of this study were 60 administrators in high standard schools, 34 administrators in low standard schools and 12 administrators in lower standard schools. The instrument used for collecting data was the rating scale questionnaire constructed by the researcher. Means, standard deviation, t - test and one - way analysis of variance were statistical techniques used for the analysis of data and testing of hypotheses.

The results of this study indicated that the administrators in high standard schools, low standard schools and lower standard schools showed substantial needs of school administrative knowledges in all six aspect at high level. It was not statistical significantly different at .05 when compared needs of school administrative knowledge of school administrators classified by school size and educational degree.